

USHTRIA

Viti i 74-të i botimit Nr. 16 (827714)

Botim Qendror i Ministrisë së Mbrojtjes

E premte, 16 Prill 2021

Peleshi dhe Xhaçka në mbledhjen e ministrave të NATO-s:

Shqipëria mbështet vendimin për tërheqjen e trupave nga Afganistani

Ministri i Mbrojtjes, Niko Peleshi dhe Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme, Olta Xhaçka, morën pjesë më 14 prill, në një takim pune të Ministrave të Mbrojtjes dhe Ministrave të Punëve të Jashtme të vendeve të NATO-s, me Sekretarin e Shtetit dhe Sekretarin e Mbrojtjes të SHBA-ve, ku në fokus ishin

zhvillimet e kohëve të fundit në Afganistan dhe vijimësia e misionit të NATO-s "Resolute Support". Ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi u shpreh se: "SHBA dhe NATO tërhiqen nga Afganistani në ministerialin e sotëm të NATO-s, ku isha i nderuar të merrja pjesë, pas 20 vjetësh prezencë në atë territor..."

» faqe 2

Intervistë me major Dr. Elona HILA

Të gjesh balancën midis detyrës, profesionit dhe familjes

» faqe 4

Stërvitja "Defender Europe 21"

Ambasadorja e SHBA-së, Yuri Kim priti ushtarët amerikanë nga Garda Kombëtare e New Jersey

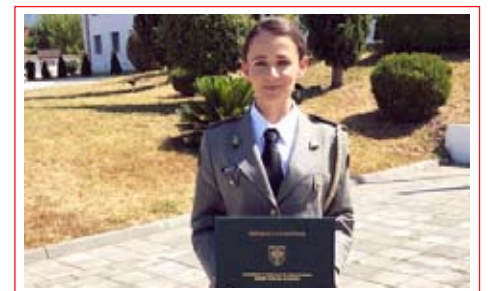
Ushtarët amerikanë do të ndihmojnë Shqipërinë për të marrë dy helikopterë UH-60A Blackhawk nga SHBA dhe do kryejnë trajnime për të përgatitur FA-në për stërvitjen "Defender Europe 21" » faqe 3

Intervistë me N/Togerren Murati

Unë, nesër pilotja e parë e Forcave Ajrore

Të jesh pjesë e Forcave Ajrore të Shqipërisë është jo vetëm kënaqësi, por edhe privilegj. Tashmë prej kohësh femrave në ushtri u është dhënë një mjedis mbështetës dhe mundësi të barabarta për arsimim dhe përparim. Forca Ajrore është një zgjedhje e shkëlqyer e karrierës për gratë, pasi në ditët e sotme zhvillimi dhe shpërblimet e karrierës bazohen në potencial, përpjekje dhe arritje pavarësisht nga gjinia...

» faqe 5

Ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi

Aeroporti i Rinasit është objekt strategjik i sigurisë kombëtare

Blokimi për 2 ditë, nga data 7 deri 9 prill 2021, i Aeroportit Ndërkombëtar "Nënë Tereza", në Tiranë, vuri në levizje edhe Forcat e Armatosura, konkretisht Policinë Ushtarake. "Aeroporti i Rinasit "Nënë Tereza" është objekt strategjik me rëndësi të veçantë për sigurinë kombëtare. Strukturat tona të Forcave të Armatosura..."

» faqe 7

BAZA DETARE PASHALIMAN

Flota Detare provon veten përpara stërvitjes "Defender Europe 21"

» faqe 2

NË KUADRIN E 65 VJETORIT TË VDEKJES

Noli në fushën e historianit ushtarak

PROF. ASOC. DR. BERNARD ZOTAJ

» faqe 6

"Kapitull i ri", NATO vendos:

Duke filluar nga 1 maji trupat ushtarake do tërhiqen nga Afganistani

» faqe 9

Peleshi dhe Xhaçka në mbledhjen e ministrave të NATO-s:

Shqipëria mbështet vendimin për
tërheqjen e trupave nga Afganistani

Ministri i Mbrojtjes, Niko Peleshi dhe Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme, Olta Xhaçka, morën pjesë më 14 prill, në një takim pune të Ministrave të Mbrojtjes dhe Ministrave të Punëve të Jashtme të vendeve të NATO-s, me Sekretarin e Shtetit dhe Sekretarin e Mbrojtjes të SHBA-ve, ku në fokus ishin zhvillimet e kohëve të fundit në Afganistan dhe vijimësia e misionit të NATO-s "Resolute Support".

Ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi u shpreh se: "SHBA dhe NATO tërhoqen nga Afganistani në ministerialin e sotëm të NATO-s, ku isha i nderuar të merrja pjesë, pas 20 vjetësh prezencë në atë territor u vendos që Forcat aleate të fillojnë largimin nga Afganistani nga data 1 maj.

Krenar për mbështetjen e pakursyer politike dhe ushtarake të Shqipërisë prej vitit 2002 në përpjekjet e përbashkëta në Afganistan. Krenar për kontributin dhe sakrificat e FARSH. Sot është dita për të kujtuar dëshmorin e atdheut, kapiten Feti Vogli".

Kurse Ministria Xhaçka vlerësoi vendimin e administratës aktuale të SHBA, për të mos u tërhequr në mënyrë të njëanshme nga Afgani-

stani, por duke e bërë këtë në konsultim të plotë me vendet e NATO-s. "Shqipëria mbështet plotësisht vendimin e propozuar nga miqtë amerikanë dhe është e gatshme të tërheqë të gjithë trupat e saj nga Afganistani, në përputhje me afatin kohor të vendosur nga NATO. Në këtë botë të mbushur plot kërcënime, ne nuk mund të përballemi dot vetëm dhe besoj se nga ky moment, Aleanca, do të dalë më e fortë dhe më e bashkuar, me më shumë synime, energji dhe ide, për të garantuar sigurinë tonë kolektive", u shpreh ajo. Kryediplomatja Xhaçka dhe ministri Peleshi vlerësuan që ky proces politik i negociatave të paqes në Afganistan të prodhojë një zgjidhje të negociuar, e cila të sjellë paqe të qëndrueshme dhe respektim të plotë të të drejtave të njeriut për popullin e Afganistanit.

Shefi i Shtabit të Përgjithshëm të FARSH, gjeneralmajor Bajram Begaj, inspektoi ditën e premte më 9 prill 2021, Bazën Detare Pashaliman, në kuadër të zhvillimit dhe angazhimit të Forcave të Armatosura në stërvitjen "Defender Europe 21". Komandanti i Flotiljes Detare Pashaliman kapiten i rangut dytë Sabri Gjinollari i uroi mirëseardhjen të pranishmëve dhe i informoi për rolin dhe masat e marra nga Flotilja Detare në interes të pjesëmarrjes në stërvitjen Defender Europe-21 si dhe i njohu me skenarët e stërvitjes paraprake të planëzuar.

Gjeneralmajor Bajram Begaj, i shoqëruar edhe nga komandanti i Komandës Detare, gjeneral brigade Ilir Xhebexhia, komandanti i Forcës Tokësore gjeneral brigade Arben Kingji dhe Komandanti i Qendrës së Arsimimit Profesional të Ushtarëve Bunavi kolonel Ferdinand Dimo, pasi vlerësoi efektivat e Bazës Detare për përmbushjen me sukses të detyrave, angazhimin e vazhdueshëm të tyre në ndihmë të komunitetit gjatë emergjencave civile, ndau me ta momente të caktuara të zhvillimit dhe angazhimit të Forcave të Armatosura në përgatitjet e stërvitjes "Defender Europe 21".

"Kanë filluar dhe janë në proces, jo vetëm në planin ushtarak, por edhe në atë kombëtar, përgatitjet për zhvillimin e stërvitjes "Defender Europe 21". Stërvitja është një demonstrim i aftësisë dhe vullnetit të SHBA për angazhimin në mbrojtjen e aleatëve evropianë në kuadrin e sigurisë dhe mbrojtjes kolektive. Në këtë stërvitje të madhe përfshihet edhe vendi ynë dhe Forcat tona të Armatosura, krahas disa vendeve të tjera të Aleancës. Në këto kushte, ky është më shumë se një eveniment ushtarak që kërkon dhe meriton vëmendje, përgjegjësi, përkushtim dhe angazhim maksimal profesional, dhe jo vetëm...", theksoi gjeneralmajor Begaj.

Më tej SHSHPFA u ndal në vëmendjen dhe vlerësimin që aleati ynë strategjik SHBA ka vendosur për zhvillimin e kësaj stërvitjeje edhe në ujërat tona territoriale si dhe përdorimin e infrastrukturës dhe kapaciteteve tona portuale. "Flotilja juaj Detare ka një pjesëmarrje dhe angazhim më shumë se të konsiderueshëm në këtë stërvitje. Ky është një rast i veçantë për të përfutur eksperiencën dhe përvojën të vlefshme në angazhime të tilla të mëdha, por edhe një detyrim dhe përgjegjësi për

GJENERALMAJOR BAJRAM BEGAJ, INSPEKTOI BAZËN DETARE PASHALIMAN

Flota Detare provon veten përpara
stërvitjes "Defender Europe 21"

Në stërvitjen detare të zhvilluar në Gjirin e Dukatit morën pjesë 7 anije: P-132 "Oriku", P-134 "Butrinti", P-116 "Bora", P-112 "Skënderbe", P-02 "Mati", P-03 "Shkumbini", Y-32 "Karaburuni"

përgatitje të gjithanshme serioze për një angazhim dhe përfaqësim dinjitoz të aftësive operacionale e profesionale të Forcës tonë Detare...", - u shpreh ndër të tjera gjeneralmajor Begaj

Më pas të ftuarit ndoqën stërvitjen përgatitore, e cila u zhvillua në det në rajonin e Gjirit të Dukatit. Në stërvitjen morën pjesë gjithsej 7 (shtatë) anije të Flotiljes Detare: P-132 "Oriku", P-134

"Butrinti", P-116 "Bora", P-112 "Skënderbe", P-02 "Mati", P-03 "Shkumbini", Y-32 "Karaburuni", dy gomone të anijeve të klasit Iliria dhe një skuadër e Grupit të Bordingut.

Në stërvitjen provë u realizuan të gjithë skenarët e planëzuar për t'u zhvilluar nga efektivat dhe mjetet e Forcës Detare gjatë stërvitjes Defender Europe 21, duke u fokusuar në elementët stërvitorë si, shoqërimi, ruajtja dhe siguri i anijes së rëndësishme së veçantë, kryerja e operacionit të bordimit, kryerja e operacionit të antindotjes detare, parakalimi në formacioni i grup-anijeve të Flotiljes Detare.

Në përfundim të elementëve stërvitorë shefi i Shtabit të Përgjithshëm të FA-së dhe pjesëmarrësit u imbarkuan në anijen P-132 "Oriku" dhe realizuan një dalje në det në Gjirin e Dukatit për të ndjekur nga afër fazën përmbyllëse të stërvitjes gjatë së cilës u zhvillua parakalimi në revistë i të gjitha anijeve të angazhuara.

Duke përfunduar, shefi i Shtabit të Përgjithshëm të FARSH, gjeneralmajor Bajram Begaj, i siguroi ata për vëmendjen dhe mbështetjen e tij dhe të ministrit të Mbrojtjes me burime financiare për përmbushjen e misionit, zhvillimit të kapaciteteve, marrjen e masave konkrete për rritjen e motivimit dhe dinjitetit të ushtarakëve, si dhe përmirësimin e kushteve të punës dhe të jetesës.

Stërvitja "Defender Europe 21"

Ambasadorja e SHBA-së, Yuri Kim priti ushtarët amerikanë nga Garda Kombëtare e New Jersey

Ushtarët amerikanë do të ndihmojnë Shqipërinë për të marrë dy helikopterë UH-60A Blackhawk nga SHBA dhe do kryejnë trajnime për të përgatitur FA-në për stërvitjen "Defender Europe 21"

Ambasadorja e SHBA-së, Yuri Kim ka mirëpritur më 10 prill 2021, në Tiranë disa ushtarë amerikanë nga Garda Kombëtare e New Jersey në kuadër të stërvitjes ushtarake "Defender Europe 21". Ambasada njofton se këta ushtarë do e ndihmojnë Shqipërinë për të marrë dy helikopterë UH-60A Blackhawk nga SHBA dhe do të kryejnë trajnime për të përgatitur Forcat e Armatosura Shqiptare.

Ambasada e SHBA-së në Tiranë njofton zyrtarisht se: "Ambasadorja Yuri Kim mirëpret ushtarët amerikanë nga Garda Kombëtare e New Jersey, të cilët mbërritën sot në Tiranë. Ata do të ndihmojnë Shqipërinë në përgatitjen për të marrë dy helikopterë UH-60A Blackhawk nga Shtetet e Bashkuara dhe gjithashtu do të kryejnë trajnime për të përgatitur Forcat e Armatosura Shqiptare për stërvitjen "Defender Europe 21" e cila do të zhvillohet nga data 1 maj deri më 14 qershor 2021.

Për rëndësinë që ka për Shqipërinë stërvitja ndërkombëtare ushtarake "Defender Europe 21" është shprehur edhe z. Ndihmës Sekretari i Shtetit të SHBA-së Matthew Palmer, në takim virtual me krerët më të lartë të shtetit Shqiptar, para pak ditësh ku ai theksoi rëndësinë strategjike të stërvitjes ushtarake "Defender Europe 21", e cila "do të jetë stërvitja më e madhe ushtarake shumëpalëshe që zhvillohet në Ballkanin Perëndimor dhe se stërvitja "Defender Europe 21" shpreh thellimin dhe rritjen e marrëdhënies së mbrojtjes dhe sig-

urisë me Shqipërinë si një partnere në NATO, një aleate në NATO".

Lidhur me stërvitjen "Defender Europe 21", kolonel Beqir Tafili, Drejtor i Drejtorisë të Operacioneve dhe Stërvitjes (J-3/7) në Shtabin e

Përgjithshëm të FA-së sqaron se: "Komanda e Ushtrisë Amerikane në Europë (USAEUR) do të drejtojë stërvitjen "Defender Europe 21" ku marrin pjesë: Shqipëria, Kanada, Bosnjë dhe Hercegovina, Kroacia,

Greqia, Kosova, Mali i Zi, Maqedonia e Veriut, Britania e Madhe, Çekia, Hungaria, Rumania, Bullgaria, Gjeorgjia, Turqia etj. FARSH do të vendosin në dispozicion të saj, hapësirën tonë ajrore për kryerjen e

operacioneve ajrore, hapësirën detare për kryerjen e operacioneve detare dhe 11 poligone e destinacione të ndryshme të shpërndara në të gjithë territorin e RSH, ku përfshihen, porte, aeroporte, terrene stërvitore, poligone; infrastrukturë kritike etj, për kryerjen e stërvitjes/operacioneve tokësore. Në vendin tonë, do të dislokohen mbi 3000 trupa nga disa struktura amerikane, ku më kryesoret janë Brigada e 53-të e këmbësorisë së lehtë; batalioni i helikopterëve; batalioni logjistik; batalioni xhener, bateria e raketave "Patriot", struktura të Policisë Ushtarake; struktura CIMIC etj. Përveç forcave amerikane, në vendin tonë do të stërviten edhe njësi ushtarake të Republikës Çeke, Hungarisë, personel nga Kanada etj. Po ashtu, në vendin tonë, do të dislokohen edhe personel ushtarak nga rreth 15 vende të ndryshme Europës, të cilët do të plotësojnë me personel Qendrën Shumëkombëshe të Koordinimit CIMIC, e cila do të ngrihet në Bazën Detare /Pashaliman-Vlorë.

STËRVITJA STARTON MË 1 MAJ 2021

Vaksinohen ushtarakët shqiptarë për stërvitjen "Defender Europe 21"

Filloi vaksinimi i ushtarakëve shqiptarë, me prioritet trupat që do të marrin pjesë në stërvitjen e madhe ushtarake "Defender Europe 2021". Përveç protokolleve shëndetësore anti-Covid të hartuara enkas për këtë stërvitje, çdo ushtarak shqiptar dhe i huaj do të jetë i vaksinuar për të garantuar edhe mbrojtje shëndetësore gjatë "Defender Europe 21", -shkruan ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi, në facebook.

Sipas kolonelit Beqir Tafili, Drejtor i Drejtorisë të Operacioneve dhe Stërvitjes (J-3/7) në SHPFA, "në total, FA-të do të angazhojnë gjithsej 15 struktura ushtarake, GBKL/b2k; CIMIC; EOD; CBRN; Xhenio QKR/FAj; SHPFA/QBO; EOD nënujore; baza ajrore Farkë, FD me 10 anije/ekuipezhe; Policia Ushtarake, Seti Fushor i KM-së; kompani komando; Grup special/SOTU, AFA, me më shumë se 1000 trupa".

Stërvitja "Defender Europe 21", e cila zhvillohet nga data 1 maj deri

më 14 qershor 2021, drejtohet nga Komanda e Ushtrisë Amerikane në Europë (USAEUR) do drejtojë stërvitjen "Defender Europe 21" ku marrin pjesë: Shqipëria, Kanada,

Bosnjë dhe Hercegovina, Kroacia, Greqia, Kosova, Mali i Zi, Maqedonia e Veriut, Britania e Madhe, Çekia, Hungaria, Rumania, Bullgaria, Gjeorgjia, Turqia etj.

BASHKEPUNIMI

FSK në Shqipëri, pjesë e stërvitjes "Defender Europe 21"

Forca e Sigurisë së Kosovës (FSK) do të marrë pjesë në stërvitjen e koduar "Defender Europe 21", që do të zhvillohet në Shqipëri në periudhën 1 maj-14 qershor 2021. Si forcë aleate e NATO-s, Forcat e Sigurisë së Kosovës do të jenë pjesë përbërëse e 3100 trupave pjesëmarrëse në stërvitje, krah atyre të SHBA-së, Kanadasë, Britanisë Madhe, Turqisë, Rumanisë, Greqisë, Bullgarisë, Çekisë, Hungarisë, Kroacisë, Maqedonisë Veriut, Malit të Zi, Bosnjë-Hercegovinës e Gjeorgjisë. Zhvillimi i stërvitjes dhe pjesëmarrja e një numri të madh trupash ushtarake do të rrisin bashkëpunimin ndërmjet vendeve. Kjo stërvitje zhvillohet në kuadër të bashkëpunimit me palën amerikane.

Të gjesh balancën midis detyrës, profesionit dhe familjes

Intervistoi: MIMOZA GOLIKJA

Nësia Mjekësore Ushtarake që funksionon në Spitalin Universitar të Traumës siguron ndihmën mjekësore të specializuar për efektivat e Forcave të Armatosura, siç e parashikon statusi i ushtarakut dhe ka aktivitet diagnostikues, mjekues, parandalues dhe trajnues, për mjekësinë ushtarake. Njësia Mjekësore Ushtarake siguron mbështetje mjekësore të FA në rol 3, dhe trajnon, përgatit personelin mjekësor ushtarak për rolin 1 dhe 2 të ndihmës mjekësore, parandalimin e sëmundjeve dhe epidemive, riaftësimin e forcave në kohë paqe, konfliktit e krize dhe menaxhimin e politraumës në nivelin kombëtar. Në bashkëpunim me shërbimet shëndetësore civile, ofron ndihmë mjekësore për popullatën në katastrofa e fatkeqësi. Major Dr. Elona Hila është pjesë e stafit të Njesisë Mjekësore Ushtarake, mjekë pneumoftiziatre në Shërbimin e Sëmundjeve të Brendshme 1, por ajo është dhe një prej mjekëve ushtarakë të angazhuar në përpjekjen për të arritur synimin e qeverisë shqiptare për të vaksinuar të gjithë popullatën në luftën anti-covid. Po sjellim për shtypin ushtarak intervistën me major Dr. Elona Hila

Major Dr. Elona Hila, ju jeni pjesë e Forcave të Armatosura me një karrierë 16 vjeçare, mbani gradën major, por gjithashtu jeni pjesë e bluzave të bardha të Mjekësisë Ushtarake. Shkollimi juaj është ushtarak dhe mjekësor njëkohësisht. Është hera e parë që në faqet e shtypit tonë ne sjellim intervistë nga një mjek ushtarak, por dhe sidomos nga një femër, mjekë ushtarake. Na flisni pak për rrugëtimin tuaj. Si u bëtë pjesë e FA dhe e Mjekësisë Ushtarake?

Kam lindur në Tiranë në dhjetor 1979, nga 2 prindërit e mi të respektuar në profesionin e tyre, babai pilot ushtarak dhe mamaja mjekë. Që në fëmijërinë time të herëshme jam dashuruar me dy uniformat e prindërve të mi, me kapelen dhe spaletat e babait ushtarak, por edhe me bluzën e bardhë të mjekut që vishte mami. Ishin dy uniforma, që si çdo fëmijë mrekullohesha pafundësisht kur vendosja në kokë kapelen e babait, apo vishja bluzën e mamit. Por atëhere unë nuk e dija që pikërisht, këto dy uniforma kaq të dashura për mua do të shkriheshin tek një e vetme dhe do të më tregonin rrugën që do të merrja në jetë. Besoj të vazhdosh pak nga rruga e prindërve është privilegj i madh dhe unë e kam atë, kam vazhduar pak nga rruga e të dyve, me dëshirën e mirë për të ecur në hapat e tyre që i kam si model në çdo çast. Mbarova shkollën e mesme të Pergjithshme "Qemal Stafa" në Tiranë me rezultate të shkëlqyera (notë mesatare 10). Konkurova në Ministrinë e Mbrojtjes dhe fitova bursë për Mjekësi Ushtarake në Greqi. Këtu nis dhe rrugëtimi im.

Si ishte të fitoje një bursë në Mjekësi Ushtarake, të studioje në një vend si Greqia, vështirësitë e gjuhës, larg vendit, familjes, shoqërisë, por ajo që është më e rëndësishmja ndoshta nga të gjitha, disiplina ushtarake. A ishte e vështirë për ju jeta e re që po filloni? Sfidat që ju prsinin? Si jeni ndjerë?

Konkursi ishte faza e parë, ishte shumë gjithëpërfshirës, që nga testimi fizik dhe ai mjekësor, e deri te provimi në matematikë, kimi, histori, gjeografi, anglisht. Në momentin që dola e para nga kandidatët fitues u ndjeva mirë, por në të njëjtën kohë edhe shumë konfuze. Të zgjidhja në moshën 18 vjeçare karrierën për të ardhmen, të futeshe në Forcat e Armatosura, ishte përgjegjësi e madhe. Sidoqoftë për mua mjekësia ishte pasion dhe me pjesën e ushtrisë, siç e thashë dhe më lart në koncept isha e familjarizuar, prej profesionit të babait tim.

Studiimi ishte i vështirë, me vështirësi në gjuhë që për më tepër unë nuk e njihja absolutisht fare më parë. Studiimi ishte e bukur, mjekësia në vetvete shumë e vështirë, por dhe shumë e bukur njëkohësisht. Jeta larg familjes ishte sfidë e re, megjithatë e gjitha mbaroi me sukses. Për mua dhe shoket e mi, pasi kisha edhe shokë të tjerë nga Shqipëria që dëshiroj t'i kujtoj, ishin Mimoza Simoni (stomatologji), Valbona Idrizi (ekonomik), Ilda Kokona (juridik), Ana Shkëmbi (juridik), Eliona Shkurta (juridik) dhe më duhet të përmend edhe shokun tonë që fatkeqësisht humbi jetën nga një sëmundje e pashërueshme gjatë viteve të studimit Mariel Condi (mjekësi). I përmenda se ne ishim si një familje e vogël që ndanim kushteset, vështirësitë, problemet që bashku dhe çdokush që ka studiuar jashtë vendit në një shkollë ushtarake, në moshë të

re besoj se më kupton shumë mirë. Ishte sfidë shumë e vështirë, Fakulteti i Mjekësisë, në gjuhën greke dhe paralelisht detyrimet në Akademinë Ushtarake, sfidë nën uniformë. Por ishte një sfidë që ia dola me sukses.

Pra shkollimin tim e fillova në vitin 1998-1999 me Fakultetin e Gjuhëve të Huaja Aristotel, Selanik, Greqi, vit ku mësuam dhe dhamë provomin zyrtar të gjuhës greke. Në vitin 1999-2005 mbarova Fakultetin e Mjekësisë Aristotel, Selanik Greqi dhe njëkohësisht Shkollën Ushtarake të Trupave SSAS, Selanik, Greqi.

Pas studimeve, u kthyet në Shqipëri, e diplomuar mjekë por dhe me titullin officer, me gradën nentogere. Kush ishte emërimi juaj i parë, nga ku e filluat jetën ushtarake por tashmë atë në profesion?

Po. Pas studimeve u ktheva në Shqipëri, gjithmonë kam dashur të kthehem në vendin tim dhe të punoj me përkushtim dhe devotshmëri, të jap më të mirën nga ajo që unë mësova gjatë shkollimit tim me forcat e mia, por dhe mundësinë që më dhanë Forcat e Armatosura. Madje në vitin 2006, unë së bashku me infermierë Lavdie Kurti kemi qenë grupi i parë i femrave në operacione të përbashkëta me trupa angleze në Bizë. Filimi i punës në një repart aq dinamik, me një ndryshim shumë të madh nga jeta studentore dhe aplikimi i mjekësisë nëpër spitale, ishte i vështirë. Nëse ju kujtohet në Shqipëri ishin vitet e fundit me ushtarë aktivë jo profesionistë, gjë që përmbante problematikat e veta. Sidoqoftë stafi i shkëlqyer mjekësor me mjekë dhe infermierë punëtorë e të përkushtuar më ndihmoi ta kaloja me shumë sukses punën time të parë në ushtri. Në vitin 2007 kam punuar si shefe e operacioneve mjekësore në kompaninë mjekësore në Brigaden e Reagimit të Shpejtë, Zall-Herr Tiranë, ku bënte pjesë toga e parë mjekësore PIP, pjesë e certifikimit për antarësim në NATO. Kurse në vitin 2007-2008 u trajnova 1 vit në Spitalin Ushtarak të Marinës në Athinë, Greqi për "Mjekësi hiperbarike dhe vlerësim fillestar të zhytësve". Ky trajnim u bë me arsyen se në Shqipëri po përgatitej hapja e Shërbimit të Mjekësisë hiperbatike dhe zhytjes, por që fatkeqësisht nuk u realizua. Pastaj më vonë në vitin 2008 e deri në 2011 isha mjekë në Brigadën e Mbrojtjes Rajonale (BMR). Të punosh mes ushtarakësh është vlerë, je e rrethuar gjithmonë nga njerëz me përgjigshmëri të lartë dhe me përkushtim, siç janë ushtarakët por dhe siç ishte dhe kolektivi i BMR, dhe stafi i personelit mjekësor. Gjithashtu gjatë kësaj periudhe kam punuar e komanduar edhe në Drejtorinë e Shëndetësisë në Ministrinë e Mbrojtjes për 9 muaj. Që nga viti 2015 e deri më sot unë punoj si mjekë pneumoftiziatre në Shërbimin e Sëmundjeve të Brendshme 1, në Spitalin Universitar të Traumës Tiranë (ku Njësia Mjekësore Ushtarake bën pjesë si strukturë e integruar e këtij spitali). Jam njohëse e 4 gjuhëve të huaja, anglisht, italisht, greqisht dhe pjesërisht gjermanisht.

Në çfarë fushe të mjekësisë jeni e specializuar?

Mjekësia është një shkencë humane me përmasa shumë të gjëra, por unë jam specializuar në Pneumologji dhe e dua specialitetin tim. Në vitin 2011 deri 2015 kam kryer specializimin afatgjatë në Pneumologji në Fakultetin e Mjekësisë në Tiranë. Specializimi afatgjatë, që kryesisht e kreu në Sanatorium, spitalin "Shefqet Ndroqi", që është përmendur aq shumë këtë kohë gjatë pandemisë, ishte specializim shumë intensiv, dinamik, interesant por dhe i bukur. Tani që jam futur më thellë në profesionin tim të pneumologut, në sudimet e rasteve por dhe konkretisht në punën e përditëshme, falenderoj me zemër dhe ju jam mirënjohës për tërë jetën profesorëve të mi dhe mjekëve me të cilët unë isha e atashuar gjatë specializim-

it, siç kanë qënë prof dr. Jul Bushati, dr. Ylli Vakefliu, dr Vangjelika Leka, profesoreshe dr. Silva Bala, që përveç shefes me mësoi që në punë marrëdhëniet e mira njerëzore bashkëlidhen me vlerat dhe njohuritë mjekësore për të pasur sukses. Apo një profesor tjetër shumë i nderuar si Prof. dr. Perlat Kapisyzin që e ngriti shërbimin e pneumologjisë në Shqipëri në vlera dhe praktika mjekësore të barazvlefshme me ato europiane. Më vjen të përmend me emër të gjithë ata që të bëhen bashkëkudhëtarë në momente të rëndësishme të jetës, e që koontribuojnë që ti të marrësh më të mirën prej tyre dhe pastaj ta japësh atë në shërbimin e njerëzve. Të gjitha këto që thashë, disa kohë më parë mund të tingëljonin pak çuditshëm në një intervistë me ju, ku mbase kanë dominuar intervista me tema operationale apo të stërvitjes, pavarësisht se ekipi mjekësor është edhe aty i atashuar gjithmonë. Por sot kur po kalojmë këtë periudhë të vështirë pandemie, ndjeshmëria e gjithsecilit bëhet më e madhe, por dhe pothuaj gjithkush është familjarizuar me terma dhe nocione të pneumologjisë, për shkak të virusit corona apo kur dhe kur lufta anti-covid identifikohet për të gjithë me spitalin infektiv dhe atë "Shefqet Ndroqi".

Si është përditshmëria e punës tuaj në spital, si funksionon të jesh mjek ushtarak? Kush janë pacientët tuaj?

Dita e punës nis në pavion, ku shihen rastet e shtruara (në SUT ka 2 pavione sëmundje të brendshme, ku bëhen shtrime sipas patologjive), bisedohet me shefat për problematikat dhe ecurinë e të sëmurëve dhe më pas kalohet në konsultat e ndryshme në spital, pasi ka shumë pavione ortopedie, kirurgjike, neurokirurgjike, ORL, okulistikë, repart kirurgjike plastike, ku ne punojmë si konsulentë të fushave përkatëse. Gjithashtu kemi vizita ambulatorore për probleme të ndryshme pulmonare, ose kontrole peri-odike të ushtarakëve. Disa ditë në muaj bëj roje 24 orëshe si mjekë primare terapie, në urgjencën e terapisë në SUT. Gjatë kësaj periudhe përveç punës së përditëshme në spital, rojeve 24 orëshe në Urgjencën e Sptalit, konsultave pneumologjike në pavionet e ndryshme të spitalit, shërbimit on call për konsulentë pneumologjike, si mjekë ushtarake jam angazhuar dhe në shërbimin mjekësor të ofruar në zona të thella rurale të organizuara nga MM dhe në ndihmën mjekësore të popullsisë në raste të fatkeqësive mjekësore si përmbytjet dhe rasti i tërmetit.

Gjatë gjithë kohës unë dhe personeli mjekësor marrim pjesë në kontrollin mjekësor të trupave ushtarakë para trajnimeve,

operacioneve jashtë vendit, ndjekjes së studimeve jashtë vendit, kontrollit periodik të personelit. Kemi marrë pjesë në plotësimin me kartela personale mjekësore në të gjithë Repartet Ushtarake në vendin tonë. Gjatë gjithë këtyre viteve kam ndjekur dhe trajnime dhe kurse afatshkurta në fushën e mjekësisë dhe kam botuar disa herë në Kongreset e Mjekësisë Ushtarake Ballkanike.

Prej më shumë se një viti edhe Shqipëria është përfshirë në luftën globale ndaj pandemisë COVID-19. Konkretisht kush është puna e ekipit tuaj? Cila është eksperiencia juaj?

Gjatë pandemisë Covid 2019 si mjekë e specializuar në pneumologji, së bashku me mjekët e tjerë pneumologë, infeksionistë, epidemiologë e mikrobiologë kemi qenë pjesë e punës intensive për Depistimin dhe Ndjekjen në dinamikë të personelit ushtarak dhe familjarëve të tyre të depistuar me Covid, si dhe kemi qenë pjesë e ndjekjes së rasteve me covid në Spitalin Universitar të Traumës që gjatë këësaj periudhe dhe tani ka marrë misionin e vështirë të urgjencave kirurgjikale në Tiranë.

Si ka qënë numëri i të prekurve tek Forcat e Armatosura? A mund të flasim për një numur të madh të tyre në rrathët e FA dhe a është ajo pjesë e riskuar e popullsisë për shkak të profesionit që bën? Si janë zbatuar masat anti-covid, si është zbatuar protokollit?

Edhe ushtarakët dhe familjet e tyre sigurisht janë prekur nga pandemia covid dhe fatkeqësisht ka pasur dhe humbje jete. Në SUT është bërë marrja e tampoeneve dhe depistimi i ushtarakëve si në rastet e të dyshuarve me covid, gjithashtu dhe para nisjes dhe mbërritjes nga misionet jashtë vendit, kurseve të ndryshme. Në rast të daljes pozitive ushtarakët janë ndjekur në dinamikë nga mjekët pneumologë dhe infeksionistë në dinamikë ecurinë e tyre dhe në rastet e shtrimeve në spitalet covid, kemi ndjekur ecurinë klinike të tyre. Duke marrë shkas nga kjo intervistë dua të falenderoj kolegët e mi nënkolonel dr. Kujtime Duraku (infeksioniste) nënkolonel dr. Zymer Valbona (infeksionist), majore dr. Akela Beqaj, mikrobiologe, kapitene dr. Dorela Vasha (shëndet publik) dhe kolonel dr. Ruslan Muhamedi që përveç të qenit mjek pneumolog është dhe komandanti i Njesisë mjekësore Ushtarake dhe ka menaxhuar depistimin dhe menaxhimin e rasteve. Bashkëpunimi i njësisë tonë ka qënë maksimal dhe me Inspektoratin Shëndetësor në MM, ku kolonel dr.

Elton Reso na ka mundësuar bashkëpunim dhe menaxhim të gjithë personelit ushtarak me prekje nga covid.

Së fundmi bluzat e bardha të Forcave të Armatosura u janë bashkuar kolegëve të tyre të sistemit publik shëndetësor në vaksinimin masiv të popullsisë ndaj COVID-19, për t'i ardhur në ndihmë Ministrisë së Shëndetësisë jo vetëm në kryeqytet, por kudo ku ajo ka nevojë? Si po zhvillohet ky proces? Sa mjekë dhe infermierë të FA janë angazhuar?

Angazhimi i mjekëve dhe infermierëve të Forcave të Armatosura vjen si një përpjekje për të arritur synimin ambicioz të qeverisë shqiptare për të vaksinuar të gjithë popullatën brenda pranverës së vitit të ardhshëm. Në këtë kuadër angazhimi i mjekëve dhe infermierëve është bërë me racion, sepse është marrë në konsideratë dhe puna e përdishme në spital, konsultat, roje 24 orëshe, në menyre që të japim ndihmesën tonë në vaksinimin e pupullsisë, por pa lenë detyrat tona funksionale. Aktualisht së bashku me një pjesë të personelit mjekësor (mjekë e infermierë) të NJMU-së po marrim pjesë në fushatën e vaksinimit të popullsisë në sheshin Skënderbej.

Ju jeni mjekë, ushtarake, nënë dhe bashkëshorte. Keni krijuar familjen tuaj. Si e gjeni balancën midis detyrës, profesionit, familjes dhe rritjes profesionale?

Unë jam nënë e 2 djemve, Daniel dhe Dario përkatesisht 11 dhe 7 vjeç. Jeta e një mjeku ushtarak është sfiduese, shumë e ngarkuar dhe plot emocione. Është sfiduese të gjesh balancën midis detyrës, profesionit, familjes dhe rritjes profesionale. E vetmja gjë lidhëse është dashuria për njerëzit, familjen, profesionin. Në çdo sfidë të re që del përpara si rasti i pandemisë covid, duhet të gjesh forcën të ecësh përpara, të ndihmohesh të tjerët, të studiosh që të japësh më të mirën, të luftosh për veten, familjen dhe njerëzit. Unë ndihem krenare për familjen nga vij, për familjen që kam krijuar, për profesionin e mjekut ushtarak, për punën e vazhdueshme me pacientët, për ndihmën që ofrojmë për njerëzit në raste vështirësisht. Besoj në këtë rrugëtim unë jam rritur profesionalisht, jam rritur si individ, si femër e si nënë.

Gjatë këtyre viteve kam njohur kolegë të mrekullueshëm nga të cilët mësoj çdo ditë diçka. I falenderoj sepse puna në mjekësi është punë në skuadër, nuk mund të realizohet vetëm, prandaj dhe kur flas për ta dua t'i përhëndes me emër sepse familja jonë e mjekëve ushtarakë është e madhe dhe ata janë gjithmonë në roje të jetës. Ata janë dr. Diana Sinanin, dr. Eriselda Revzhida, dr. Marsida Kasa, dr. Besim Lame, dr. Monika Kallfa, dr. Matjan Kapaj, dr. Fatos Jahon, dr. Arlinda Tomcinin, dr. Erjon Sphanon, dr. Gerond Spirollarin, dr. Dorina Shtjefni, Dr Elona Reci, dr. Sonja Saracin, dr. Katerina Tanku, dr Elona Markeci, dr. Valbona Kopani, dr. Bruna Sukaj, dr. Kastriot Subashi, dr. Alketa Stroni, apo dhe infermierët tanë që janë të palodhur dhe të cilët janë të gjithë që na bëjnë të ndihemi si një familje e madhe që ndihmojmë njeri tjetrin dhe që ecim përpara pavarësisht vështirësive dhe sfidave të reja. Nuk është e lehtë, por nuk është e pamundur. Është e vështirë, por është dhe plot sodisfaksion. Dhe kjo më bën të ndihem falenderuese por dhe e lumtur çdo ditë sepse bëj një punën që dua, të ndihmoj njerëzit në nevojë, t'i shërbej vendit tim dhe të përpiqem çdo ditë me hapa të vegjël që të ecim përpara e ta bëjmë të ardhmen e fëmijëve tanë më të mirë e më të sigurt. Falenderoj bashkëshortin tim Ledin, mamanë time Tatjanën, fëmijet e mi Daniel dhe Darion që më ndihmojnë çdo ditë që unë të përmbush detyrën time dhe të vazhdoj me pasion rrugëtimin tim. Ju falenderoj dhe juve, për durimin, mirëkuptimin dhe për këtë intervistë që realizuam së bashku.

Intervistoi: HAJRIE DEDAJ

Të udhëhiqesh nga trinomi "NDERI, DETYRA, ATDHEU"

Unë, nesër pilotja e parë e Forcave Ajrore

Intervistë me N/Togeren Armela Murati, privilegji dhe sfidat e të qenit pilotja e parë ushtarake në Shqipëri

edhe për femrat.

Si ka qenë reagimi i familjarëve tuaj kur i keni treguar dëshirën për t'u bërë pilote ushtarake?

Familja ime është mbështetja kryesore në vendimin, që unë mora. Ato ishin një shtysë edhe më e madhe që unë të merrja këtë hap të rëndësishëm dhe të vështirë në jetën time. Familja vazhdimisht më ka motivuar të ndërmarr sfida të rëndësishme dhe të vështira edhe këtë herë ishin aty për të më mbështetur, inkurajuar.

A ka diçka që i bën femrat ushtarake më të mira se meshkujt?

Mendoj që në shoqërinë tonë femra është pak e nënvlerësuar në lidhje me profesionet e vështira. Por në këtë rast, vërtetojmë që edhe femrat mund të bëjnë gjithçka, ashtu si edhe meshkujt. Ky është një motiv edhe për të gjithë femrat e tjera të cilat kanë në mendje profesione të vështira, por ngurojnë nga opinionet shoqërore.

Si komandante toge në logjistikë, cila është gjëja më e rëndësishme që mund t'u kërkonit ushtarëve tuaj?

Respekti ndaj punës dhe motivimi për të realizuar me përpikëri detyrën që u është ngarkuar.

Cila ka qenë dita juaj më e vështirë në Komandën e Forcës

Ajrore në Rinas?

Duke qenë se unë e kam me shumë pasion profesionin, që kam zgjedhur, mund të them me plot bindjen që asnjë ditë nuk ka qenë e vështirë në Komandën e Forcës Ajrore në Rinas. Aty unë gjeta një ambient mikpritës, bashkëpunues, mbështetës dhe shtytës për të ecur përpara. Mund të them që

ishite vet komandanti im i repartit që më mbështeti në hapin që unë doja të ndërmerrja, duke më motivuar që mund të ia dal dhe të arrij të jem pilotja e parë femër në Shqipëri.

E konsideroni veten patriote?

Sigurisht që jam patriote, sepse çdo shqiptar e ka në gjak patri-

otizmin. Gjithë ushtarakët udhëhiqen nga "trinomi" NDERI, DETYRA, ATDHEU. Kjo tregon që atdhetarizmi është ndjenjë dhe detyrë. Dhe nëse nuk do të isha oficerë në FA, nëse do të ma kërkonte nevoja do të sakrifikoja çdo gjë për të mbrojtur Atdheun tim.

Çfarë u thoni kritikëve, që

profesion të vështirë, sepse femrat po sfidojnë burrat edhe në hapësirat kozmike dhe jo më ajrore.

Cili ka qenë momenti më i mirë i karrierës suaj deri më tani dhe çfarë këshille do t'i jepnit një vajze, që kërkon të fillojë një karrierë të ngjashme?

Momenti më i rëndësishëm i karrierës sime ushtarake, ishte prezantimi që mu bë ditën e hapjes së kursit "Pi-

Tjesh pjesë e Forcave Ajrore të Shqipërisë është jo vetëm kënaqësi, por edhe privilegj. Tashmë prej kohësh femrave në ushtri u është dhënë një mjedis mbështetës dhe mundësi të barabarta për arsimim dhe përparim. Forca Ajrore është një zgjedhje e shkëlqyer e karrierës për gratë, pasi në ditët e sotme zhvillimi dhe shpërblimet e karrierës bazohen në potencial, përpjekje dhe arritje pavarësisht nga gjinia. Ashtu si dhe meshkujt ato i shërbejnë vendit tonë me guxim dhe përkushtim. Pak javë më parë, në Bazën Ajrore të Farkës u hap kursi për "Pilot Ushtarak Helikopteri", ku janë 12 kursantë, ndryshe pilotë të ardhshëm, e midis tyre është dhe N/Togeria Armela Murati e vetmja femër. Armela është një vajzë me origjinë nga Burreli, por prej vitesh jeton në qytetin e Durrësit me familjen. Ajo nuk është e vetmja në familjen e saj, që me devotshmëri i shërben atdheut, siç duket traditën për të qenë pjesë e Forcave të Armatosura ajo e ka trashëguar nga i ati, një ish ushtarak. Kush më mirë se vetë N/Togeria Armela Murati mund të ndante eksperiencën, ndjesitë dhe përgjegjësinë që ajo tashmë mban mbi supë. Më poshtë do të gjeni intervistën e dhënë për gazetën "Ushtria".

Armela, ju jeni vetëm 24 vjeçe dhe tashmë keni filluar kursin për të qenë pilotja e parë shqiptare, si jeni duke e përjetuar këtë moment, çdo të thotë kjo arritje për ju?

Jam shumë e lumtur dhe e emocionuar, që po realizoj ëndrrën time, e cila do të jetë e vështirë, por jo e pamundur. Ky moment është tepër emocional për mua, emocione të përziera me një përgjegjësi shumë të madhe. Mbështetja që kam marrë më bën më shumë përgjegjëse për ta realizuar deri në fund dhe me sukses këtë ëndërr. Janë pafund mesazhet, urimet inkurajuese për hapin që kam ndërmarrë.

Çfarë ju frymëzoi të zgjidhni një profesion, i cili përgjithësisht konsiderohet si mashkullor?

Fakti që vij nga një familje ushtarakësh, ku babai im ka punuar për 25 vite në FA si oficer, ka qenë edhe shtysa kryesore, që unë të rradhitem si ai në FA. Babai im është idhulli im. Që e vogël admiroja uniformën e tij, detyrat që ai mbante dhe kryente me devotshmëri për t'u regjistruar në memorien time dhe për t'u zgjuar tani, që të ndërmarr këtë hap të rëndësishëm në jetën time. Për mua është një shembull që unë aspiroj të ndjek në të ardhmen. Gjithashtu meqenëse u emërova në Komandën e Forcës Ajrore, pashë dhe ndjeva nga afër kënaqësinë që të jep hapësira ajrore u motivova për të provuar dhe sfiduar veten të ndërmarr këtë sfidë të vështirë, por jo të pamundur të bëhem pilote, kështu që ju nënshtrova testeve të shumta që na u bënë, kështu arrita që të jem një ndër fituesit e këtij kursi. Sfidat janë sfida, si për meshkujt, ashtu

lot Ushtarak Helikopteri", ku ministri i Mbrojtjes, z.Niko Peleshi, SHSHP Gjeneralmajor Bajram Begaj dhe Komandanti i Forcës Ajrore në detyrë kolonel Ylli Pulaj, më uruan për kurajën dhe iniciativën që kam marrë, duke më siguruar mbështetjen e tyre të plotë dhe duke më bërë shembull për të gjithë vajzat, që aspirojnë të bëhen pjesë e Forcave të Armatosura.

Prof. Asoc. Dr. BERNARD ZOTAJ

**Noli për çështjen
e mbrojtjes së kufijve**

Fan Stilian Noli është padyshim një nga figurat më erudite në historinë e Shqipërisë. Ai u shqua në shumë fusha, si dhe në fushën ushtarake. Në 16 qershor 1924 Noli krijoi qeverinë e tij, një kabinet i vogël, i përbërë nga përfaqësues të të gjithë grupimeve të kryengritjes së Qershorit, ushtrisë, bejlerëve, liberalëve, progresistëve etj. Në Kabinetin qeveritar Kasëm Qafëzezi, u bë ministër i Luftës.

Një vëmendje të madhe, Noli i kushtoi çështjes së mbrojtjes së kufijve dhe mbrojtjes së të drejtave të shqiptarëve jashtë kufijve të shtetit shqiptar. Në këtë drejtim ai tregoi aftësi të mëdha ushtarake dhe diplomatike dhe arriti suksese. Që nga Konferenca e Ambasadorëve në Londër, në 1913, kishin mbetur ende pa një vendim përfundimtar, ose pa u zbatuar vendimet e marra në lidhje me Vermoshin, Shën Naumin dhe 25 fshatrat në Korçë. Për këto të fundit ishte vendosur që 14 fshatra t'i mbeteshin Shqipërisë, kurse 11 t'i kalonin Greqisë, por Greqia nuk pranonte t'i dorëzonte. Noli dhe qeveria e tij i kushtoi rëndësi të madhe këtyre çështjeve në takimet në Lidhjen e Kombeve, gjatë vizitës dymujore në Gjenevë, në muajt shtator-tetor 1924.

**Fan Stilian Noli
për Skënderbeun**

Në vitin 1921, personaliteti i shquar, brilant dhe i gjithanshëm i jetës shqiptare, shfaqet edhe si autor studimesh historike ushtarake për një temë madhore e të përhershme kombëtare, siç ishte historia e Skënderbeut. Përsëri ishte një prift shqiptar, por tashme ortodoks, Fan Stilian Noli, i cili atë vit botoi në Boston të Amerikës, veprën me titull "Historia e Skënderbeut (Gjergj Kastriotit), mbretit të Shqipërisë 1412-1468". Më pas ai do ta ribotonte këtë veprë, në një variant të ri me titull "Gjergj Kastrioti - Skënderbeu (1405-1468)", në Nju Jork, më 1947. Por libri pati edhe një botim tjetër pasuses, më 1950, tashmë nën titullin "Historia e Skënderbeut, kryezotit të Arbërisë (1405-1468)".

Në të tre variantet e paraqitura nga Noli, si botime të planit historik, janë të pranishme elementet e historisë ushtarake, që sjellin shumë të dhëna për planet e betejave të zhvilluara, për strategjinë dhe taktikat e të dy palëve, për fortifikimin, organizimin ushtarak dhe të tjera. Këto, si dhe përshkrimi i saktë dhe i plotë i dinamikës së zhvillimit të veprimeve luftarake, brenda dhe jashtë kufinjve të vendit, e dallojnë veprën e Nolit për frymën realiste, bindëse dhe shkencore. Në të vërtetë Noli nuk është vetëm një përshkrues i aftë dhe realist, por njëherësh edhe një analist kritik i besueshëm, që me stilin e tij rigoroz e argumentues solli një frymë dhe ndihmesë të ndjeshme në historinë shqiptare në tërësi dhe në atë ushtarake në veçanti. Për më tepër se kaq ai i pasuroi ato me një veprë të re.

**Ushtria e Skënderbeut
sipas Nolit**

Organizimi dhe stërvitja e një ushtrie ishte vepra më rëndësore, të cilës iu përvesh Skënderbeu që kur u kthye në Krujë, veçanërisht posa dinte që s'ish e largme koha kur do të ndodhej ballë për ballë me ushtrinë e Perandorisë Turke. Nga ushtarët dhe vullnetarët që u mblodhën, mbajti vetëm 15.000, 8.000 kalorës dhe 7.000 këmbësorë,

Noli në fushën e historianit ushtarak

Në kuadrin e 65 vjetorit të ndarjes nga jeta të Fan S. Nolit

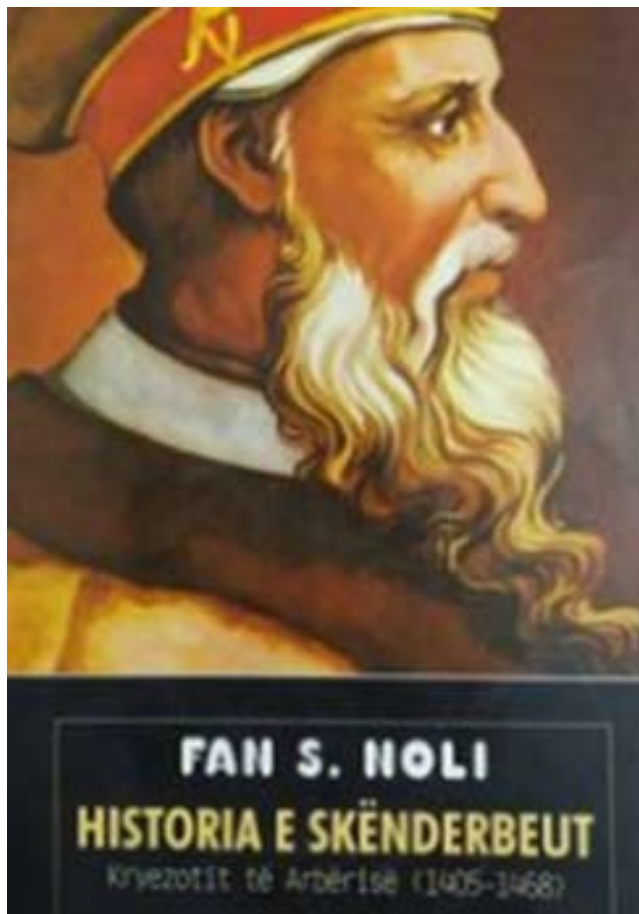

të gjithë luftëtarë të sprovuar, të zgjedhur me kujdes, të tjerët i ndau nëpër fortesa a i dërgoi në shtëpi, që t'i thërriste kur t'i duheshin.

Gjithë në këtë kohë, futi në principatën e tij rekrutimin, gjë për të cilën asnjëri s'ish menduar gjer atëherë në Europë dhe e cila qe një reformë e padëgjuar në Shqipëri dhe bëri lista të plotë të meshkujve që mund të mbanin armë, që t'i mblidhte kurdoherë që të ish nevoja. Kësaj gjëje Skënderbeu i jep aq rëndësi, sa u vu në krye të komisionit dhe doli fshat në fshat, për të shikuar njerëzit dhe bërë listat.

Vlerën e një ushtrie të rregullshme, të gjithanshme dhe të gatshme për luftë në çdo minutë, Skënderbeu e kishte mësuar nga Turqia, ku pa me sy shërbimet e vyera të jeniçerëve. Fitimet e tyre turqit ja detyronin këtij trupi ushtarak, të zgjedhur, të cilin e themeloi sulltan Orhani. Skënderbeu e solli këtë shërbim në Shqipëri dhe formoi një trup të zgjedhur prej më tepër se 2 mijë shqiptarë, të cilët nga disiplina, trimëria dhe besnikëria, s'kishin shokë në botë. Emrat dhe trimëritë e cilët do prej tyre i dinte Skënderbeu me gojë, hante shumë herë në një tryezë me ta dhe pas fitimit të ndonjë beteje, i pinte shëndetin dhe i jepte të pijë me kupën e tij atij që kishte rrefyer më tepër trimëri, pa ndryshim shkallë dhe ofiqi... Barleti e përmend këtë gardë mbretërore, të cilën e quan "proetoria cohors", në Betejën e Torviollit. Pjesa kalorëse e gardës përbëhej prej 600 krutanë të zgjedhur. Skënderbeu kujdesej veçanërisht për ushqimin, veshjen dhe pagesën e ushtarëve të gardës.

Pastaj bëri fortifikata të reja rreth Krujës, vizitoi të gjitha kështjellat, të

cilat i vuri në shtet-mbrojtje, studioi hollësisht topografinë e Shqipërisë, duke mos lënë as mal, as fushë, as pyll, as lumë, as vijë, as përrua, as grykë pa matur nga pikëpamja strategjike. Dhe atyre që kish pas u thoshte që, për një gjeneral të mirë, është aq nevojë të dijë vendin që ka për të mbrojtur, sa dhe numrin dhe cilësinë e ushtrisë armike.

Ushtrinë e re e mbante gjithnjë në lëvizje dhe në ushtrim, dhe në pak kohe e bëri gati për luftë dhe aq të disiplinuar, sa dukej sikur ishte stërvitur vite me radhë e ish pjekur e rrahur në zjarrin e betejave. Ushtarëve të rinj s'u rrihej vendit nga mosdurimi që të përleshesh me

armikun. Cilido ngrihej në mëngjes gati që të nisej, i fliste kalit, shpatës, krahut, ftonte shokët të bashkohen e të mos presin më. Skënderbeu mezi i përmante dhe uronte me gjithë zemër që ushtria turke të vinte një orë e më parë ...

Kënga popullore "dokument" që vërteton faktet historike

Këngën popullore Noli e dëshironte jo vetëm t'iu kundërvihet mendimeve që nuk përputheshin me të vërtetat e dëshmuara, por dhe të ngrinte lart, të çmonte së tepërmi cilësitë dhe karakteristikat e popullit shqiptar. Kjo do të përbënte dhe një veçori Noliene në të përcjellurit dhe vlerësimin në një mënyrë elegante të

trashëgimisë folklorike shqiptare. Por duhet thënë se Noli krijimtarinë folklorike e ka shqyrtuar dhe për ta vlerësuar atë si një "dokument" që vërteton faktet historike. Më së qarti e gjejmë këtë në një nga bisedat e tij lidhur me ekzistencën të shqiptarët të ndjenjës së patriotizmit. Ai, duke iu kundërvënë të gjithë atyre që shprehen se shqiptarët s'kanë pasur patriotizëm, për të vërtetuar të kundërtën, merr në konsideratë vëllimin e Thimi Mitkos, "Bleta shqiptare", botuar më 1878, duke shkëputur prej tij për të analizuar këngën kushtuar Rapo Hekalit.

Duke iu drejtuar të pranishmëve,

Noli thotë: "Vjersha popullore që do t'ju deklamoj tani është krijuar më 1850, kur u bë kryengritja e Labërisë në kohën e Tanzimatit. Turqia desh të impononte Tanzimatit një kanun të përgjithshëm për gjithë viset e Turqisë. Kjo do të thoshte që ca të drejta të pakta vetqeverimi që kishin shqiptarët, do t'i merrte Turqia dhe kështu vendi do të robërohej fare. Dhe populli u ngrit. Pikërisht kryetrimave të kësaj lëvizjeje, Rapo Hekalit, Hodo Nivicës dhe Gjolekës, u bën jehonë kënga që Noli e merr në konsideratë. Në vazhdim, pasi ka dhënë vargjet e njohura tashmë të kësaj kënge popullore, Noli shprehet: "Ato tri radhët e fundme (e ka fjalën konkretisht për këto vargje: Pse, lufton a derëzi? / As për mua, as për ti / Po për gjithë Shqipëri) tregojnë se qëllimi i kësaj kryengritjeje ishte për tërë Shqipërinë". Dhe në vazhdim të analizave dhe sjelljes së shembujve konkretë Noli arrin në përfundimin "që nuk e shpikëm patriotizmin shqiptarë, e gjetëm". Kjo ishte mënyra me të cilën Noli analizonte dhe shpaloste tiparet dhe virtytet e shqiptarëve, të pasqyruara nga kënga popullore shqiptare.

Poezitë e Nolit kanë në brendinë e tyre një ngjarje. E tillë është edhe poezia më e parapëlqyer e tij "Rent, or Maratonomak!". Në këtë poezi realizmi shkrihet me një romantizëm shumë optimist. Ashtu si Maratonomaku që vrapon për të shpurë sa më shpejt lajmin e gëzuar të fitores, ashtu siç dalin njëra pas tjetrës nëna, motra dhe nusja, po ashtu edhe vargu pa lidhëza ecën me ritëm të shpejtë e të vrullshëm. Një figurë tjetër poetike që përdoret si burim shprehësie është përsëritja. Folja "rent" përdoret shtatë herë në këtë poezi për të theksuar ngulmimin dhe dëshirën për të çuar sa më shpejt lajmin e fitores. Në përputhje me tonin stilistik të poezisë, përdoren edhe sinonime stilistike të fjalës "rent", si: "shpejt", "turru tej", "tutje", "mbahu", "haj dhe pak", të cilat dallohen për shkallën e intensitetit dhe paraqitjen e idesë me gradacion. Te poezia "Rent, or Maratonomak!", përsëri është fjala "maratonomak" dhe tokmak or Maratonomak; lark or lark-or Maratonomak, haj dhe pak or Maratonomak.

Në krijimtarinë poetike të Nolit një vend të veçantë zënë edhe elegjitë me karakter ushtarak si "Syr gjyn-vdekur" dhe "Shpella e Dragobisë". Elegjia për Luigj Gurakuqin është lirikë dhe e ëmbël, kurse elegjia për Bajram Currin është epike, himnizuese e luftarake. Me epitetet "gojëmjaltë", "zemërhekur", "shpirt të bardhë" e "vigan liberator" portretizohet Luigj Gurakuqi dhe me epitetet të një natyre tjetër si: div, dragua, legjendar Ante, trim tribun dhe yll i rrallë i burrërisë portretizohet Bajram Curri. Vëlla e quan të parin, baba të dytin.

MINISTRI I MBROJTJES NIKO PELESHI

Aeroporti i Rinasit është objekt strategjik i sigurisë kombëtare

Rikthimi i normalitetit të fluturimeve në aeroportin ndërkombëtar "Nënë Tereza"

Bllokimi për 2 ditë, nga data 7 deri 9 prill 2021, i Aeroportit Ndërkombëtar "Nënë Tereza", në Tiranë, vuri në levizje edhe Forcat e Armatosura, konkretisht Policinë Ushtarake. "Aeroporti i Rinasit "Nënë Tereza" është objekt strategjik me rëndësi të veçantë për sigurinë kombëtare. Strukturat tona të Forcave të Armatosura, si pjesë integrale e aeroportit, kanë rritur vigjilencën për të garantuar ruajtjen e perimetrit të sigurisë së aeroportit, veçanërisht pas bojkotimit të punës nga kontrollorët e kompanisë së aviacionit civil Albcontrol Sh.a.", -ka deklaruar Ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi, më 7 prill 2021, në darkë, pasi Policia Ushtarake, krahas Policisë së Shtetit, kanë marrë në ruajtje Aeroportin e Rinasit "Nënë Tereza", pas bllokimit të të gjitha linjave ajrore ndërkombëtare, për shkak të bojkotit të kontrollorëve të kullës së komandimit.

"Ministria e Mbrojtjes dhe Forcat e Armatosura as nuk kanë marrë dhe as nuk do të marrin ndonjë rol më tepër se ajo që bëjnë rutinë në Aeroport. Si pjesë integrale e tij, Policia Ushtarake, bën ruajtjen e tij. Nuk janë kontrollorët Ushtarakë ata që do të marrin operacionet, ne nuk jemi të licencuar për aviacion civil", -tha Peleshi. Për sa i përket ushtrisë në Rinas, Peleshi ka thënë se aeroporti "Nënë Tereza" është një aset i veçantë dhe kur çenohet siguria e tij ndërhyhet. "Bojkoti i punës nga kontrollorët, solli mosfunksionim dhe mbylljen e aeroportit. Ne jemi pjesë integrale e tij me policinë

Në ambientet e garnizonit "Skënderbej" në Ministrinë e Mbrojtjes

Përfundon aktiviteti sportiv 5-Garësh Ushtarak për vitin 2021

Në aktivitetin sportiv të 5-Garëshit Ushtarak në rang FA, morën pjesë: Komanda e Forcës Tokësore, Detare, Ajrore, Komanda Mbështetëse, AFA, Policia Ushtarake si dhe ASNI

Shefi i Shtabit të Përgjithshëm të FARSH, gjeneralmajor Bajram Begaj mori pjesë më 2 prill 2021, në ceremoninë e përfundimit të aktivitetit sportiv të 5-Garëshit Ushtarak për vitin 2021 në rang Force të Armatosur, i cili u zhvillua në ambientet e garnizonit "Skënderbej", në Ministrinë e Mbrojtjes. Në përshëndetjen e tij, gjeneralmajor Begaj, pasi falënderoi organizatorët për punën e shkëlqyer, përgëzoi të gjithë pjesëmarrësit për frymën e kolektivitetit dhe shpirtin e garës, tipare këto që karakterizojnë Forcat e Armatosura për arritjen e synimeve dhe objektivave që ata i vënë vetes në realizimin e detyrave.

"Sfidat që i paraqiten ushtarakëve dhe Forcave të Armatosura për përmbushjen e detyrave, kërkohen ushtarakë me përgatitje fizike të lartë, të motivuar, me ndjenjë të lartë solidariteti dhe gjendje të mirë fizike. Aktivitetet sportive, pjesë e të cilëve është edhe 5-Garëshi Ushtarak, harmonizojnë më së miri përfitimin e cilësive të forcës, rezistencës, shkathtësisë dhe shpejtësisë, aftësi që ushtaraku duhet t'i zotërojë për përballimin e stresit mendor dhe emocional në stërvitje, detyrë dhe operacion. Rezultatet e larta të

arritura nga Forcat e Armatosura në kuadër të aktiviteteve sportive rajonale dhe ndërkombëtare në kuadër të CISM-it, tregojnë dhe flasin qartë për rritjen e nivelit të përgatitjes fizike.", u shpreh gjeneralmajor Begaj. Në aktivitetin sportiv të 5-Garëshit Ushtarak në rang FA, morën pjesë: Komanda e Forcës Tokësore, Detare, Ajrore, Komanda Mbështetëse, AFA, Policia Ushtarake si dhe ASNI. Ky eveniment sportiv u dominua nga ushtarakët e Forcës Tokësore, të

cilët arritën që të merrnin vendin e parë për të disatin vit radhazi. Më pas në vendin e dytë dhe të tretë u renditën respektivisht Forca Detare dhe Akademia e Forcave të Armatosura. 5-Garëshi Ushtarak në rang FA u zhvillua në periudhën 29 mars-2 prill 2021. Në këtë aktivitet morën pjesë 7 epike nga të gjitha komandat dhe repartet autonome të FARSH-it, në disiplinat: qitje sportive, vrapim 8 km, granadë në precizion dhe distancë, not me pengesa dhe brez-kalitje.

ushtarake. Është shtuar vigjilencia ku një aset i rëndësishëm cenohet, padyshim që do jemi më vigjilent. Jemi të vetëdijshëm për moslejimin e FA-së në një periudhë zgjedhore pa një urdhër të veçantë. Por nuk jemi në ato kushte, jemi thjeshtë në vijimin e punës me një vigjilencë të shtuar. Në cilësinë e ministrit të Mbrojtjes, kam thirrur një mbledhje me Komitetin e Mbrojtjes Civile. Është i vetmi Aeroport kombëtar dhe porta e vetme e hyrjes ajrore, ku vijnë vaksinat. Ka qindra shqiptarë që presin nëpër aeroportet e Europës. Pastaj stërvitja "Defender Europe 21. Padyshim që përgatitjet për këtë stërvitje ndërkombëtare të organizuar nga NATO ka kohë që kanë filluar, -tha Peleshi.

Për të diskutuar problematikat e krijuara në Aeroportin Ndërkombëtar "Nënë Tereza" dhe masat e nevojshme për normalizimin e situatës është mbledhur online urgjentisht Komiteti i Mbrojtjes Civile, strukturë që drejtohet nga Ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi, e ku bëjnë pjesë disa ministra.

Në bazë të ligjit 45/2019, datë 18.07.2019 "Për Mbrojtjen Civile", Aeroporti Ndërkombëtar i Rinasit konsiderohet infrastrukturë kritike, madje sipas nenit 43, konsiderohet infrastrukturë kritike me efekt

ndërkufitar. Me propozim të ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë, Komiteti i Mbrojtjes Civile vendosi që Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë të marrë masat e nevojshme për të bërë operacionel kontrollin e trafikut ajror, qoftë edhe duke zëvendësuar nëse lind nevoja kontrollorët e larguar me kontrollorë të rinj vendas ose të huaj. Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë në kuadër të situatës së krijuar, u ngarkua të përcaktojë kriteret minimale të licencës sipas standardeve ndërkombëtare si dhe çdo kriter tjetër të nevojshëm për të filluar fluturimet sa më parë. Autoriteti i Aviacionit Civil u ngarkua të marrë të gjitha masat e nevojshme për rifillimin gradual të operimit ajror dhe në rast nevojë, të liçensojë në mënyrë të përshpejtuar kontrollorët e trafikut ajror në përputhje me urdhrin e ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë. Falë masave urgjente të marra nga qeveria shqiptare, në orën 9:00 të datës 9 prill, Aeroporti i Rinasit "Nënë Tereza" iu rikthye normalitetit, pas krizës së krijuar nga bllokimi i fluturimeve për shkak të revoltës së punonjësve të "AlbControl". Kjo falë rikthimit në punë të disa kontrollorëve tanë dhe kontributit të disa vendeve mike për plotësimin e organikës funksionale.

NË MJEDISËT E GARNIZONIT RINAS

Ushtarakët e Forcës Ajrore sensibilizohen me iniciativën "Dhuro gjak"

Në mjediset e Garnizonit Rinas, paraditen e datës 8 prill 2021, u realizua një seancë dhurimi vullnetar i gjakut nga ushtarakët e Forcës Ajrore në sensibilizim të iniciativës "Dhuro gjak - shpëto jetë". Kësaj iniciative iu bashkua zëvendëskomandanti i Forcës Ajrore kolonel Ylli Pulaj dhe shefi i shtabit i Forcës Ajrore kolonel Arben Cenolli, të cilët së bashku me ushtarakë të tjerë anëtarë të shtabit dhe strukturave të Forcës Ajrore u paraqitën për të dhuruar gjak në ndihmë të fëmijëve talasemikë duke e vlerësuar këtë xhest si një akt qytetarie dhe humanizmi.

Gjithashtu edhe efektivi i Bazës Ajrore Farkë, i Qendrës së Kontroll Raportimit si dhe i Kompanisë së Mbështetjes së Shtabit të Forcës Ajrore, treguan gatishmërinë me herët duke u bërë pjesë e dhurimit vullnetar të gjakut, në ndihmë të njerëzve në nevojë dhe veçanërisht për nevojën urgjente që fëmijët talasemikë kanë për gjak.

Djemtë dhe vajzat në uniformë të Forcës Ajrore dhuruan gjak në praninë dhe kujdesin e personelit shëndetësor të Qendrës Kombëtare të Transfuzionit të Gjakut, si dhe asistimin e personelit shëndetësor të Qendrës Shëndetësore të Garnizonit Rinas, duke respektuar rregullat e distancimit dhe në përputhje me udhëzimet e dhëna për situatën e krijuar nga COVID-19.

Mjekët e Qendrës Kombëtare të Transfuzionit të Gjakut sensibilizuan efektivin mbi rëndësinë e dhurimit të gjakut si dhe marrjen e informacionit të domosdoshëm se përse duhet të dhurojmë gjak dhe çfarë përparësish dhe përftimesh kanë dhuruesit, të cilët vullnetarisht bëhen pjesë e iniciativave të tilla në ndihmë të komunitetit dhe konkretisht në ndihmë të fëmijëve talasemikë, për të cilët marrja e gjakut është jetike dhe emergjente. Fushata e dhurimit vullnetar të gjakut ka vijuar në strukturat e tjera të Forcës Ajrore edhe në ditët në vijim.

MSC. MIMOZA GOLIKJA

Komisioni NATO-Ukrainë

NATO e shqetësuar seriozisht për zhvillimet në Ukrainë

Ukraina nuk është pjesë e botës ruse dhe nuk do të konsiderohet kurrë e tillë

Komisioni NATO-Ukrainë u takua në Selinë e NATO-s këtë javë në Bruksel, më 13 prill 2021, për të adresuar situatën e sigurisë në dhe rreth Ukrainës dhe ministri i Jashtëm ukrainas Dmytro Kuleba informoi aleatët mbi zhvillimet e fundit në rajon. Aleatët riafirmuan mbështetjen e palëkundur të NATO-s për sovranitetin dhe integritetin territorial të Ukrainës dhe ata shprehën shqetësimin lidhur me vendosjen ushtarake të Rusisë në dhe rreth Ukrainës, si dhe shkeljet e vazhdueshme të armëpushimit në Ukrainën lindore nga militantët e mbështetur nga Rusia.

Duke kryesuar takimin, Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg i bëri thirrje Rusisë që t'i japë fund vendosjeve të saj ushtarake, të ndalojë provokimet e saj dhe të de-përshkallëzojë situatën. Sekretari i Përgjithshëm theksoi se aleatët e NATO-s nuk e njohin dhe nuk do ta pranojnë aneksimin e paligjshëm dhe ilegal të Krimesë nga Rusia dhe dënojnë vendosjen e saj ushtarake në gadishull. NATO vazhdon t'i bëjë thirrje Rusisë që të respektojë Marrëveshjet e Minskut, t'i japë fund mbështetjes së saj për militantët në Ukrainën lindore dhe të tërheqë forcat e saj nga territori i Ukrainës. Aleatët gjithashtu vazhdojnë t'i bëjnë thirrje Rusisë që të angazhohet në mënyrë konstruktive në OSBE në aktivitetet e saj ushtarake dhe ata e përgëzuan Ukrainën për përbajtjen e treguar përballë provokimeve të Rusisë dhe NATO vazhdon të sigurojë mbështetje politike dhe praktike për Ukrainën. "Ne kemi mbështetur reformat e gjera që e bëjnë Ukrainën më elastike dhe ndihmojnë në përpunimin e aspiratave të saj Euro-Atlantike," tha Sekretari i Përgjithshëm. "Ne do të rrisim më tej bashkëpunimin tonë me Ukrainën dhe Gjeorgjinë për sigurinë e Detit të Zi dhe po punojmë për të përdorur plotësisht statusin e Ukrainës si një Partner i Mundësisë së Përmirësuar," shtoi ai. Aleatët e NATO-s mirëpritën përpunimin e Ukrainës në kryerjen e reformave kryesore dhe e inkurajuan Ukrainën që të ndërtojë mbi këtë përpunim e ndërsa Sekretari i Përgjithshëm theksoi se këto reforma do të ndihmojnë në afrimin e Ukrainës me NATO-n dhe se aleatët qëndrojnë pranë vendimeve të marra në Samitin e Bukureshtit dhe në Samitet pasuese.

Rusia duhet të respektojë angazhimet e saj ndërkombëtare

NATO po monitoron situatën nga afër, njoftoi Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg në konferencën e përbashkët për shtyp që mbajti me ministrin e Jashtëm të Ukrainës, Dmytro Kuleba, ndërkohë që ministri ndodhej në Selinë e NATO-s për të marrë pjesë në Komisionin NATO-Ukrainë, në diskutim të situatës të sigurisë në dhe përreth Ukrainës. "Ne shqetësohemi seriozisht nga zhvillimet e vazhdueshme dhe NATO po monitoron situatën nga afër. Në javët e fundit, Rusia ka zhvendosur mijëra trupa të gatshme për luftime në kufijtë e Ukrainës dhe është grumbullimi më i madh i trupave ruse që nga aneksimi i paligjshëm i Krimesë në 2014. Gjatë ditëve të fundit, disa ushtarë ukrainas janë vrarë në Ukrainën lindore. Dua të shpreh ngushëllimet e mia për humbjet e fundit të pësuar nga Forcat e Armatosura të Ukrainës", vlerësoi situatën Stoltenberg. "Vendosja e konsiderueshme ushtarake e Rusisë është e pajustificuar, e pashpjegueshme dhe thellësisht shqetësuese. Rusia duhet t'i japë fund kësaj vendosje ushtarake në dhe rreth Ukrainës, të ndalë provokimet e saj dhe de-përshkallëzohet menjëherë. Na vjen keq për vendimin e Rusisë

për të mos marrë pjesë në takimin e fundit në OSBE për të shpërndarë shqetësimet në lidhje me aktivitetet e saj të pazakonta ushtarake. Rusia duhet të respektojë angazhimet e saj ndërkombëtare, tha ai.

NATO qëndron me Ukrainën

Mbështetja e NATO-s për sovranitetin dhe integritetin territorial të Ukrainës është e palëkundur, "ne nuk e njohim dhe nuk do ta pranojmë aneksimin e paligjshëm dhe ilegal të Krimesë nga Rusia. Ne vazhdojmë t'i bëjmë thirrje Rusisë që t'i japë fund mbështetjes së saj për militantët në Ukrainën lindore dhe të tërheqë forcat e saj nga territori ukrainas. NATO qëndron me Ukrainën", theksoi Jens Stoltenberg. "Aleatët vazhdojnë të ofrojnë mbështetje të konsiderueshme praktike në mënyrë që Ukraina të sigurojë më mirë sigurinë e saj. Statusi i ri i Ukrainës si një partner i mundësive të zgjeruara demonstroi se si të dy palët përfitojnë nga partneriteti ynë i vjetër. Ne po ndihmojmë në forcimin e aftësive, përfshirë trajnimin për forcat e armatosura ukrainase. Dhe aleatët gjithashtu marrin pjesë në ushtrime të përbashkëta. Ne kemi rritur bashkëpunimin tonë në rajonin e Detit të Zi me më shumë ushtrime dhe vizita portesh dhe ne mbështesim agjendën e gjërë të reformave të Ukrainës, e cila do ta bëjë Ukrainën më elastike dhe ndihmojmë në avancimin e aspiratave Euro-Atlantike të Ukrainës. Aleatët qëndrojnë pranë vendimeve të marra në samitin e Bukureshtit. Reformat do ta sjellin Ukrainën më afër NATO-s. Ne duam ta shohim Ukrainën të ketë sukses. Ne jemi të përkushtuar t'u ndihmojmë të bëni kështu". Që prej vitit 2014 aleatët e NATO-s dhe NATO i kanë dhënë mbështetje të rëndësishme Ukrainës, në shumë mënyra të ndryshme, "mbështetje të fortë politike për integritetin territorial dhe sovranitetin e Ukrainës", por aleatët e NATO-s dhe NATO gjithashtu ofron mbështetje praktike, ndihmon Ukrainën "të ndërtojë institucionet e saj të mbrojtjes dhe të sigurisë, të modernizojnë forcat e saj të armatosura me reformat dhe aleatët e NATO-s gjithashtu ofrojnë mbështetje

me trajnim, ushtrime, pjesëmarrje në ushtrime të përbashkëta. "Pra, ajo që kemi parë është se NATO dhe Ukraina kanë zhvilluar një partneritet, i cili është i fortë, i cili është forcuar gjatë viteve të fundit gjithashtu duke i dhënë Ukrainës, statusin special si një Partner i Mundësive të Rritura, dhe ne gjithashtu kemi rritur praninë në Rajonin e Detit të Zi, me më shumë prani detare dhe më shumë anije, më shumë vizita në port dhe ne vazhdimisht po shikojmë se si mund të vazhdojmë të rritemi dhe të sigurojmë mbështetje më praktike për Ukrainën, për t'i ndihmuar ata të mbrohen." Pas aneksimit të paligjshëm të Krimesë në vitin 2014, dhe de-stabilizimit të vazhdueshëm të Ukrainës lindore nga separatistët rusë të mbështetur, aleatët e NATO-s gjithashtu janë përgjigjur duke rritur gatishmërinë e forcave të tyre, duke shkurtuar shpenzimet e mbrojtjes, "të gjithë aleatët po investojnë më shumë në mbrojtje dhe ne kemi rritur gjithashtu praninë tonë, praninë ushtarake, në pjesën lindore të Aleancës, në rajonin e Detit të Zi, por edhe në rajonin e Balltikut", përmendi Sekretari i Përgjithshëm. "E gjithë kjo u bë si përgjigje ndaj veprimeve agresive të Rusisë kundër Ukrainës dhe mbi të gjitha, sigurisht që aleatët e NATO-s në mënyra të ndryshme kanë vendosur sanksione ekonomike ndaj Rusisë. Pra, kjo është një mbështetje e cila demonstron jo vetëm me fjalë, por edhe me vepra". Duke theksuar edhe njëherë statusin e Partnerit të Mundësisë së Rritur, që NATO i ka dhënë Ukrainës, Stoltenberg tha se "Partneriteti i Rritjes së Mundësive është një partneritet i rëndësishëm dhe demonstron vlerën që aleatët e NATO-s i dhanë partneritetit me Ukrainën". NATO ka një numër shumë të kufizuar të Partnerëve të Mundësive të Rritura në NATO si Suedia, Finlanda, Gjeorgjia, Jordania dhe Australia dhe gjithashtu Ukraina, "kjo është një platformë për të forcuar më tej bashkëpunimin tonë politik, bashkëpunimin tonë praktik për të punuar së bashku, kjo është e mirë për Ukrainën por gjithashtu e mirë për aleatët e NATO-s dhe unë mirëpres fuqimisht angazhimin e ripërtërirë dhe mesazhin shumë të fortë të rëndësishëm së partneritetit të ngushtë, e cila ka demon-

struar përmes Partneritetit të Rritjes së Mundësisë, i cili është vendosur midis Ukrainës dhe NATO-s. Pra, ne po e ndërtojmë atë hap pas hapi, si kur bëhet fjalë për qëllimet politike dhe aktivitetet praktike dhe bashkëpunimin brenda kornizës së Partneritetit të Mundësive të Rritura", tha Stoltenberg.

Ukraina i përket botës së demokracive dhe jo Rusisë

"Strategjikisht, Rusia duhet të kuptojë që Ukraina i përket botës së demokracive, botës Perëndimore dhe Perëndimi nuk do ta lejojë Rusinë të shkatërrojë demokracinë dhe sovranitetin e Ukrainës. Ky është mesazhi, mesazhi shumë i qartë dhe shumë i thjeshtë, që miqtë dhe partnerët tanë mund t'i përcjellin Rusisë", tha ministri i Jashtëm i Ukrainës Dmytro Kuleba, për gazetarët në Selinë e NATO-s në Bruksel. "Ukraina nuk është pjesë e botës ruse dhe nuk do të konsiderohet kurrë e tillë. Në nivelin operacional, na duhen masa, të cilat do të pengojnë Rusinë dhe që do të përbajnë synimet e saj agresive". Kuleba tha se kjo mund të jetë, një raund i ri sanksionesh, të cilat do të rrisin çmimin e agresionit rus, por madje dhe kjo mund të jetë një mbështetje e drejtpërdrejtë, që synon forcimin e aftësive mbrojtëse të Ukrainës, "sepse ne e dimë se Rusia nuk kursen asnjë përpjekje për të parandaluar vendet e treta të bashkëpunojnë me Ukrainën, në sektorin e mbrojtjes. Rusia po punon shumë për të minuar aftësitë tona mbrojtëse. Ka vetëm një gjë që unë me të vërtetë do të doja të theksoja këtu. Çmimi, disa masa, për të cilat po flasim, mund të duken të kushtueshme, por çmimi i parandalimit, përsëri do të jetë më i ulët se çmimi i ndaljes së luftës dhe zbutjes së pasojave të saj. Pra, është më mirë të veprosh tani për të parandaluar që Rusia të përshkallëzojë më tej situatën. EOP është një instrument shumë praktik dhe është një instrument shumë i vlefshëm", tha ai. "Dëshiroj të përfitoj nga ky rast të falënderoj Sekretarin e Përgjithshëm dhe aleatët që na dhanë këtë status. EOP do të ndihmojë për të rritur ndjeshëm ndërveprimin midis forcave të armatosura ukrainase dhe sektorit të mbrojtjes si i tillë, me sektorin e mbrojtjes të NATO-s. Ne tashmë kemi filluar një numër aktivitetesh brenda kornizës së ZME. Unë besoj se përshkallëzimi aktual nga Federata Ruse në lindje, tregon se Ukraina dhe NATO duhet të shfrytëzojnë mundësitë, mundësitë e ofruara nga EOP sa më shpejt të jetë e mundur. Dhe ne duhet të rritim përpjekjet tona pa asnjë vonesë për të mbushur EOP me aktivitetet e reja të përbashkëta", tha Ministri i Jashtëm i Ukrainës.

Anëtarësimi i Ukrainës në NATO?

Po a është e mundur që Ukraina të

bëhet anëtare e plotë e NATO-s, për sa kohë që nuk kontrollon plotësisht territorin e saj, si Krimea, apo dhe në një farë mase edhe Ukrainën lindore? Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s tha se për këtë u takon 30 aleatëve të NATO-s të vendosin kur Ukraina është gati për anëtarësimin në NATO dhe "askush tjetër nuk ka të drejtë të përpiqet të përzihet ose të ndërhyjë në atë proces". E është një e drejtë sovraane e çdo kombi si Ukraina të aplikojë për anëtarësim, por "kjo është e drejta që 30 aleatët të vendosin kur anëtarësia do të ofrohet. Ky është një parim i rëndësishëm sepse Rusia tani po përpiqet të rindërtojë një lloj sferë të ndikimit, ku ata përpiqen të vendosin se çfarë mund të bëjnë fqinjët. Kjo është një botë që me të vërtetë përpiqemi ta lëmë pas. Ato ishin fuqi të mëdha mund të vendosnin se çfarë mund të bënin fqinjët e vegjël. Prandaj, ne mbështesim fuqimisht të drejtën sovraane të Ukrainës për të aplikuar, dhe për të vendosur rrugën e saj, dhe pastaj për 30 aleatët, dhe vetëm 30 aleatët, për të vendosur kur standardet plotësohen. Kjo është gjithashtu arsyeja pse ne po mbështesim përpjekjet e Ukrainës për të reformuar dhe modernizuar, reforma është rruga e vetme, mënyra më e mirë drejt integritetit të mëtejshëm Euro-Atlantik dhe ne e hedhim poshtë fuqimisht idenë që dëgjojmë nga Moskë se Rusia ka një lloj veto, një e drejtë për të mohuar vendet e tjera, të drejtën sovraane për të vendosur rrugën e vet, duke përfshirë llojin e aranzhimeve të sigurisë që ata duan të jenë pjesë, duke përfshirë një anëtarësim në NATO", tha Jens Stoltenberg.

Lidhur me anëtarësimin në NATO, ministri i Jashtëm i Ukrainës kujtoi se në vitin 2008, në samitin e Bukureshtit NATO "i dha premtimin Ukrainës dhe Gjeorgjisë" për këtë. "Për ne anëtarësimi i Ukrainës në NATO është çështje kohe dhe nuk ka kritere të tjera, të cilat duhet të përmushen kur bëhet fjalë për marrëdhëniet me Rusinë. Në vitin 2014, ishte e paimagjinueshme që Rusia të shkonte deri në pushtimin e Krimesë dhe Donbass. Unë do të doja të kujtoj se plani fillestar i strategjive ruse ishte të priste Ukrainën në gjysmë dhe të krijonte një entitet politik të quajtur Rusia e Re, Novorossiya. Ky plan dështoi, për shkak të kundërmasave efektive të marra nga shteti ukrainas dhe sakrificës së ushtarëve dhe oficerëve tanë. Partnerët, përfshirë aleatët e NATO-s, luajtën një rol të rëndësishëm në ndihmën e Ukrainës për të ndaluar Rusinë, atje ku është tani. Prandaj, kur më pyesni se sa larg mund të shkojë Rusia, përgjigjja ime për ju, unë nuk mund të përjashtoj asgjë, por unë ende besoj se ne kemi të gjitha mjetet në dispozicion, jo vetëm për të parandaluar që Rusia të bëjë një hap të vetëm përpara, por edhe për ta bërë atë të tërhiqet nga territoret e okupuara të Ukrainës. Ukraina do të rindërtojë sovranitetin e saj dhe e gjithë hapësira e sigurisë në atë pjesë të rajonit Euro-Atlantik do të forcohet".

“Kapitulli i ri”, NATO vendos:

Duke filluar nga 1 maji trupat ushtarake do tërhiqen nga Afganistani

Jens Stoltenberg: “Ne shkuam në Afganistan së bashku. Ne e kemi rregulluar qëndrimin tonë së bashku. Dhe ne jemi të bashkuar në largimin së bashku”

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg:

Sapo kemi përmbyllur një takim të rëndësishëm të përbashkët të Ministrave të Jashtëm dhe të Mbrojtjes të NATO-s. Sekretari i Shtetit Tony Blinken dhe Sekretari i Mbrojtjes Lloyd Austin janë bashkuar këtu në Bruksel. Kështu që Tony dhe Lloyd, unë jam shumë mirënjohës për angazhimin tuaj personal, të fortë, ndaj NATO-s, në lidhjen tonë transatlantike.

Prania juaj sot këtu është një demonstrim i vazhdueshëm i rëndësisë së lidhjes transatlantike. Dhe angazhimi i Shteteve të Bashkuara për t'u konsultuar me Aleatët e tyre të NATO-s. Sot, ne vendosëm së bashku për të ardhmen e pranisë sonë në Afganistan. Ne kemi qenë në Afganistan për gati 20 vjet. Pasi kemi thirrur Nenin 5 të traktatit tonë themelues për herë të parë, në mbështetje të Shteteve të Bashkuara pas sulmeve të tmerrshme terroriste të 11 shtatorit. Duke qëndruar krah për krah, kemi paguar një çmim të lartë, si në gjak, ashtu edhe në thesar. Mijëra trupa nga Aleatët dhe shumë kombe partnere dhe nga Afganistani, kanë paguar çmimin përfundimtar. Shumë të tjerë janë plagosur.

Ne jemi mirënjohës të gjithë atyre që kanë shërbyer dhe i nderojmë të gjithë ata që kanë sakrifikuar kaq shumë për sigurinë tonë të përbashkët. Së bashku, ne kemi parandaluar Afganistanin të shërbejë si një strehë e sigurt për sulmet e terroristëve kundër vendeve tona. Që nga 11 shtatori nuk ka pasur sulme terroriste në tokën Aleatë të organizuar nga Afganistani. Ne gjithashtu kemi ndihmuar në ndërtimin e forcave afgane të sigurisë nga e para. Me shumë trimëri dhe profesionalizëm, ata kanë ofruar siguri në të gjithë vendin e tyre gjatë viteve të fundit. Dhe në pothuajse dy dekada të pranisë ushtarake ndërkombëtare, ne kemi ndihmuar popullin Afganistan të arrijë përparim shoqëror. Mbi një vit më parë, ne mirëpritëm marrëveshjen SHBA-Taliban dhe Deklaratën e Përbashkët SHBA-Afganistan. Që nga ajo kohë, ne gradualisht kemi zvogëluar praninë e trupave tona si pjesë e procesit të paqes.

Tani kemi rreth 10,000 trupa në Afganistan – shumica nga aleatë jo-amerikanë dhe vendet partnere. Ne kemi qenë duke u këshilluar nga afër për praninë tonë në Afganistan gjatë javëve dhe muajve të fundit. Në dritën e vendimit të SHBA për t'u tërhequr, ministrat e Jashtëm dhe të Mbrojtjes të NATO diskutuan rrugën përpara sot. Dhe vendosi që ne do të fillojmë tërheqjen e forcave të Misionit të Mbështetjes së Vendosur të NATO-s deri në 1 maj. Tërheqja jonë do të jetë e rregullt, e koordinuar dhe e qëllimshme. Ne planifikojmë të përfundojmë tërheqjen e të gjithë trupave tanë brenda disa muajsh. Çdo sulm i Talibanëve ndaj trupave tona gjatë kësaj periudhe do të pritet me një përgjigje të fuqishme. Ne shkuam në Afganistan së bashku. Ne e kemi rregulluar qëndrimin tonë së bashku. Dhe ne jemi të bashkuar në largimin së bashku. Ky nuk është një vendim i lehtë, dhe sjell rreziqe. Siç e kam thënë për shumë muaj, ne përballemi me një dilemë.

Sepse alternativa e largimit në mënyrë të rregullt është të jesh i përgatitur për një angazhim ushtarak afatgjatë, të hapur, me

potencialisht të shumë trupa të NATO-s. Ky nuk është fundi i marrëdhënies sonë me Afganistanin. Por përkundrazi fillimi i një kapitulli të ri. Aleatët dhe partnerët e NATO-s do të vazhdojnë të qëndrojnë me popullin afgan. Por tani i takon popullit afgan të ndërtojë një paqe të qëndrueshme. Kjo i jep fund dhunës; mbron të drejtat e njeriut të të gjithë afganëve; veçanërisht të grave, fëmijëve dhe pakicave; mbështet shtetin e së drejtës; dhe siguron që Afganistani të mos shërbejë më kurrë si një strehë e sigurt për terroristët.

Sot, Ministrat e NATO-s gjithashtu adresuan vendosjen ushtarake të Rusisë në dhe rreth Ukrainës. Kjo është masa më e madhe e trupave ruse që nga aneksimi i paligjshëm i Krimesë në 2014. Dhe është pjesë e një modeli më të gjerë të veprimeve agresive ruse, i cili ngre shqetësime shumë serioze. Aleatët mbështesin plotësisht sovranitetin dhe integritetin territorial të Ukrainës. Dhe ne i bëjmë thirrje Rusisë që të de-përshkallëzohet menjëherë. Ndalë modelin e saj të provokimeve agresive.

Dhe respektoj angazhimet e saj ndërkombëtare. Takimi i sotëm është një demonstrim i rëndësishëm i unitetit tonë. Dhe në këtë botë komplekse dhe më konkurruese, ne duhet të vazhdojmë të forcojmë NATO-n. Për tu përballur me gamën e plotë të sfidave – jo vetëm e djeshmja, por e sotmja dhe e nesërmja. Pra, Tani dhe Lloyd, është mirë të jesh këtu së bashku me ju dhe ju lutem, po ua dorëzoj ju.

Sekretari i Shtetit i SHBA Antony J. Blinken:

Është shumë mirë të kthehem këtu në NATO, vetëm disa javë pas vizitës sime të parë si Sekretar i Shtetit, veçanërisht për një ditë kaq të rëndësishme në historinë e Aleancës sonë.

20 vjet më parë, pasi Shtetet e Bashkuara u sulmuan më 9/11, kjo aleancë thirrri Nenin Pesë për herë të parë në historinë e saj. Një sulm ndaj njërit, është një sulm ndaj të gjithëve. Së bashku, ne shkuam në Afganistan për të çrrënjësuar Al-Kaidën, dhe për të parandaluar sulmet e ardhshme terroriste nga Afganistani, të drejtuar në vendin tonë.

Tani, ne do të largohemi nga Afganistani së bashku dhe do t'i sjellim trupat tona në shtëpi.

Presidenti Biden sapo paraqiti planin tonë në detaje, në fjalimin e tij para popullit Amerikan. Dhe siç e kemi dëgjuar, dhe siç sapo vuri në dukje Jens, ne do të fillojmë tërheqjen tonë të udhëtimit. Deri në 1 maj dhe ne do ta përfundojmë atë, përpara 20 vjetorit të 9/11 më vonë këtë vit.

Pas vitesh duke thënë se, ne do të largohemi në një moment, se koha ka ardhur. Kërcënimi nga Al-Kaeda në Afganistan është degraduar ndjeshëm. Osama Bin Laden është sjellë para drejtësisë. Ne kemi arritur objek-

tiv tonë origjinal.

Dhe ne nuk besojmë se mbajtja e një pranie të trupave të pacaktuar në Afganistan, është në interesin tonë, jo për Shtetet e Bashkuara, as për NATO-n dhe Aleatët tanë.

Bota ka ndryshuar në mënyrë dramatike gjatë 20 viteve të fundit. Dhe siç e dëgjuat Presidentin duke thënë, ne duhet të rregullojmë strategjinë tonë për të përmbyllur kërcënimet e vitit 2021, jo të vitit 2001, dhe të marrim sfidat që tani kërkojnë fokusin dhe burimet tona.

Shtetet e Bashkuara dhe Aleatët tanë do të koordinojnë ngushtë në hapat tanë të ardhshëm. Ne gjithmonë kemi thënë që Sekretari i Përgjithshëm vuri në dukje, se plani ynë ishte së bashku, të rregulluar së bashku, së bashku. Dhe sot, ne filluam të nxjerrim atë që duket ‘së bashku’. Ne do t'i tërheqim trupat tona me përgjegjësi, qëllimisht dhe në mënyrë të sigurt.

Më lejoni të jem i qartë, edhe me trupat tona në shtëpi, ne si Aleancë dhe Shtetet e Bashkuara si një vend, do të vazhdojmë të investojmë dhe të mbështesim popullin Afgan dhe udhëheqësit e tyre të zgjedhur. Ne gjithashtu do të qëndrojmë vigjilent ndaj çdo mundësie që kërcënimin e terrorizmit të rishfaqet në Afganistan. Ne do të ri-organizojmë aftësitë tona kundër terrorizmit për të qëndruar në krye të kësaj. Ne gjithashtu do t'i bëjmë Talibanët përgjegjës për angazhimet e tij për të mbajtur Al-Kaidën ose ndonjë organizatë terroriste, nga përdorimi i Afganistanit si një bazë për sulmet kundër nesh.

Ne do të ndjekim një zgjidhje të qëndrueshme dhe të drejtë politike midis qeverisë së Afganistanit dhe Talibanëve dhe do të angazhojmë vendet e tjera që kanë një interes të madh në një tërheqje të qëndrueshme për Afganistanin dhe tani do të duhet të rriten. pas viteve të stabilitetit të nënshkrimit të NATO-s.

Ne do të vazhdojmë të mbështesim Qeverinë e Afganistanit dhe t'u sigurojmë ndihmë forcave afgane të sigurisë që kanë luftuar dhe vazhdojnë të luftojnë trimërisht me një kosto të madhe në emër të vendit të tyre, dhe ne do të vazhdojmë të investojmë në mirëqenien e popullit Afganistan. Ne do të sjellim burimet tona diplomatike dhe të zhvillimit, për të mbrojtur dhe mbështetur në fitimet që populli afgan ka bërë në vitet e fundit.

Ne do të vazhdojmë mbështetjen për të drejtat e grave dhe vajzave afgane, pakicat që avokojnë për pjesëmarrjen e tyre kuptimplotë në negociatat në vazhdim dhe përfaqësimin e tyre të barabartë në të gjithë shoqërinë. Dhe ne do të mbajmë ndihmë të konsiderueshme humanitare për ata në nevojë.

Me pak fjalë, sjellja e trupave tona në shtëpi nuk do të thotë përfundimi i marrë-

hënies tonë me Afganistanin ose mbështetja jonë për vendin. Dhe siç tha Jens, ky do të jetë fillimi i një kapitulli të ri, të mbështetur në diplomaci, ashtu si marrëdhëniet tona me vendet e tjera. E ardhmja e Afganistanit, në fund të fundit, është në duart e popullit Afgan, atje ku i takon. Por mbështetja, angazhimi dhe vendosmëria jonë mbetet.

Më lejoni të marr gjithashtu një moment, për të njohur guximin dhe forcën e jashtëzakonshme të trupave që kanë shërbyer në Afganistan gjatë 20 viteve të fundit. Në kulmin e saj, Forca Ndërkombëtare e Ndihmës së Sigurisë kishte trupa nga 50 NATO dhe vendet partnere. Sot, Mbështetja e Vendosur ka trupa nga 35 Aleatë dhe partnerë të NATO-s, anëtarët tanë të shërbimit rrezikuan jetën e tyre, humbën jetën në këtë përpjekje. Por ne kemi arritur të arrijmë objektivin që kemi vendosur të arrijmë, falë tyre.

Dhe ne nderojmë shërbimin dhe sakrificën e tyre. Unë gjithashtu duhet të them se Shtetet e Bashkuara nuk do ta harrojnë kurrë solidaritetin që Aleatët tanë të NATO-s kanë treguar në çdo hap të rrugës. Asnjë vend nuk mund të ketë arritur atë që kemi arritur si Aleancë, duke punuar së bashku. Dhe siç mund të dëshmojë miku im sekretari Austin, këto vite në Afganistan kanë transformuar trupat tona dhe vendet tona në mënyra që ne do të reflektojmë dhe veprojmë, për një kohë të gjatë.

Në një shënim të veçantë, siç tha Sekretari i Përgjithshëm, ne gjithashtu kaluam ca kohë sot duke folur për shqetësimin e thellë që kanë Aleatët, për Rusinë dhe veprimet e saj në kufijtë e Ukrainës. Përqendrimi më i madh i forcave atje që nga viti 2014. Dhe ajo që binte në sy për mua ishte në mbledhjen e Këshillit të Atlantikut të Veriut, duke dëgjuar çdo Aleat të vetëm, të 30 ne shprehim këto shqetësime dhe një vendosmëri për të parë Rusinë të ndër marrë hapa për të de-përshkallëzuar tensionet që po krijon. Bisedat tona sot në NATO janë vetëm fillimi i planifikimit intensiv që vendet tona do të bëjnë së bashku gjatë disa muajve të ardhshëm. Ne jemi mirënjohës ndaj Aleatëve tanë, ju jemi mirënjohës, Z. Sekretar i Përgjithshëm për udhëheqjen tuaj, ndërsa ndërmarrim së bashku këtë tranzicion historik.

Sekretari i Mbrojtjes i SHBA Lloyd J. Austin III:

Sekretari i Përgjithshëm Stoltenberg, faleminderit për diskutimet e sotme produktive. Dhe unë jam mirënjohës që u bashkova me mikun dhe kolegim tim sot, Sekretari Blinken. Sonte, unë dua të falënderoj Aleatët dhe partnerët tanë të NATO-s për kohën që na kanë lejuar të përfundojmë rishikimin tonë dhe të shpëgojmë vendimin e Presidentit për të tërhequr të gjitha trupat e SHBA nga Afganistani deri më 11 Shtator 2021.

Unë e mbështes plotësisht vendimin e tij. Trupat tanë kanë përmbyllur misionin që u dërguan në Afganistan për të kryer. Dhe ata kanë shumë për të cilat duhet të jenë krenarë. Shërbimet e tyre dhe sakrificat e tyre, së bashku me ato të Mbështetjes së Vendosur dhe partnerëve tanë Afganë, bëjnë të mundur kërcënimin shumë të zvogëluar për të gjithë vendlindjet tona nga Al-Kaeda dhe grupet e tjera terroriste. Këta burra dhe gra të guximshme gjithashtu bënë progres të mundshëm ekonomik, civil dhe politik. Dhe kështu, sot, afganët policojnë rrugët e tyre, ata mbrojnë interesin e tyre. Ata zgjedhin udhëheqësit e tyre, shumë prej të cilave janë gra.

Ata i dërgojnë fëmijët e tyre në shkollë. Dhe ata zotërojnë dhe operojnë më shumë ndërmarrje private se kurrë më

parë. Ende ka shumë dhunë, për të qenë i sigurt. Dhe ne e dimë që Talibanët ende do të kërkojnë të përmbysin një pjesë të këtij progresi.

Dhe kjo është arsyeja pse ne mbështesim me gjithë zemër përpjekjet diplomatike të vazhdueshme për të arritur një zgjidhje të negociuar dhe politike, që vetë populli afgan e miraton. Por sot, Presidenti na ka dhënë një mision të ri për të tërhequr me përgjegjësi forcat tona dhe për të kaluar në një marrëdhënie të re me partnerët tanë afganë.

Dhe falë përpjekjeve të koalicionit dhe trajnimit aleat, forcat afgane të sigurisë janë më të mira dhe më të afta për të siguruar kufijtë e tyre dhe për të mbrojtur bashkëqytetarët e tyre. Dhe ne do të vazhdojmë t'i mbështesim ata në ato përpjekje. Ne do të shikojmë të vazhdojmë financimin e aftësive kryesore, të tilla si Forca Ajrore Afgane dhe Krahu i Misionit Special.

Dhe ne do të kërkojmë të vazhdojmë të paguajmë pagat për forcat afgane të sigurisë. Ne gjithashtu do të punojmë ngushtë me ta dhe me Aleatët tanë për të ruajtur aftësitë e antiterrorizmit në rajon, të mjaftueshme për të siguruar që Afganistani nuk mund të bëhet një strehë e sigurt për terroristët që kërcënojnë sigurinë tonë.

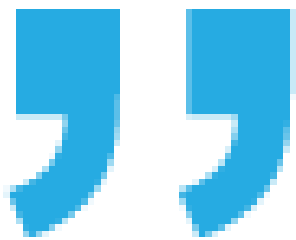
Tani, unë di një ose dy gjëra në lidhje me ekzekutimin e një tërheqjeje, ose atë që ushtria e quan retrogradë.

Është një punë tepër e vështirë, edhe në rrethanat më të mira. Por unë kam besim se trupat dhe udhëheqësit tanë do ta përmbyllin këtë mision të ri, me të njëjtën aftësi dhe të njëjtin profesionalizëm me të cilin ata kanë bërë gjithçka tjetër në Afganistan. Ata do ta bëjnë atë në mënyrë të sigurt. Ata do ta bëjnë atë me rregull dhe do ta bëjnë me qëllim. Dhe ata do ta bëjnë atë në një hap me Aleatët tanë, siç keni dëgjuar disa herë këtë mbërmjeje,

të gjithë kemi thënë që kemi hyrë së bashku, jemi përshatur së bashku dhe tani do të largohemi së bashku. Dhe duhet të shtoj, se ne do të reagojmë me forcë nëse Talibanët sulmojnë ndonjë nga forcat tona të armatosura, ose ato të Aleatëve tanë, gjatë kësaj tërheqjeje.

Tani, unë besoj se është e rëndësishme të kujtojmë se vendimi i Presidentit gjithashtu na jep një mundësi për të ripërqendruar përpjekjet tona, për të parandaluar, dhe nëse është e nevojshme, për të mposhtur kundërshtarët e ardhshëm. Dhe ne do ta bëjmë atë në një masë të vogël duke ringjallur aleancat dhe partneritetet tona, të tilla si kjo. Dhe duke qenë të gatshëm për të përmbyllur sfidat që në mënyrë më të besueshme minojnë rendin tonë ndërkombëtar të bazuar në rendin. Dhe siç e kam thënë më parë, Republika Popullore e Kinës është sfida jonë numër një, pasi kërkon të riformesojë rendin ndërkombëtar.

Po kështu, unë i bëj thirrje Rusisë që të respektoj integritetin territorial të Ukrainës. Ne jemi të përkushtuar për të ndihmuar Ukrainën në nevojat e saj për vetëmbrojtje. Dhe në mbyllje, unë dua të falënderoj të gjithë ata që shërbyen në Afganistan. Unë e di shumë mirë sakrificën që ne, të gjithë kemi bërë për të arritur në këtë pikë. Dhe për familjet dhe të dashurit e atyre që nuk e bëjnë atë në shtëpi. Dhe për të gjithë ata që ndryshuan përgjithmonë nga kjo luftë. Premtoj mbështetjen tonë të palëkundur për pikëllimin dhe sfidat që ju ende i duroni. Ne ju nderojmë, dhe nderojmë kujtimin e tyre, dhe gjithmonë do ta bëjmë. Dhe besoj se vendimi i Presidentit e dëshmon pikërisht këtë.

Kadetja e FSK-së nëntogere Iliriana Bunjaku ka marrë çmimin e parë në këtë ceremoni “Shpata Ndërkombëtare” si kadetja më e mirë ndërkombëtare. Me këtë rast, Ambasada e Britanisë së Madhe, është shprehur e emocionuar për suksesin e nëntogeres Bunjaku.

Mbretëria e Bashkuar

Dy kadetë të FSK-së diplomohen në Akademinë Mbretërore “Sandhurst”

Janë diplomuar nëntogere Iliriana Bunjaku dhe nëntoger Ardit Deliu. Nëntogere Iliriana Bunjaku ka marrë çmimin e parë “Shpata Ndërkombëtare” si kadetja më e mirë ndërkombëtare

Më datë 9 prill 2021 në Paraden e Sovranit nga Akademia Ushtarake Mbretërore “Sandhurst” të Mbretërisë së Bashkuar, u mbajt ceremonia e diplomimit të kadetëve ku u diplomuan edhe dy kadetë të FSK-së: nëntogere Iliriana Bunjaku dhe nëntoger Ardit Deliu. Kadetja e FSK-së nëntogere Iliriana Bunjaku ka marrë çmimin e parë në këtë ceremoni “Shpata Ndërkombëtare” si kadetja më e mirë ndërkombëtare. Me këtë rast, Ambasada e Britanisë së Madhe, është shprehur e emocionuar për suksesin e nëntogeres Bunjaku.

“Ajo triumfoi përballë një konkurrence shumë të fortë për të fituar çmimin, e cila reflekton performancën e saj të jashtëzakonshme, duke demonstruar qëndrueshmëri fizike, guxim dhe aftësi të vërteta drejtuese gjatë gjithë kursit. Urime për një arritje të jashtëzakonshme, Iliriana!”, -shkruhet në urimin e Ambasadës britanike.

Çmimi është dorëzuar nga Shefi i Shtabit të Mbrojtjes, Gjenerali Sir Nicholas Carter. “Ky është një moment jashtëzakonisht krenar për ne dhe demonstroi profesionalizmin dhe aftësinë e FSK-së”, -vijon ambasada. Deri më sot Mbretëria e Bashkuar ka trajnuar 23 pjesëtarë të FSK-së në Akademinë prestigjioze Sandhurst.

“Rezultatet e treguara gjatë studimeve të kurorezuara me titullin e kadetes më të mirë në këtë akademi, ndër më të famshmet në Botë, atë e bëjnë ambasadore të shkëlqyer të Kosovës në arenën ndërkombëtare”, -thuhet në njoftimin për media të Ministrisë së Mbrojtjes. Më tej në njoftim thuhet se kjo arritje e jashtëzakonshme e nëntogere Bunjakut është reflektim i profesionalizmit, aftësive dhe potencialit të madh të FSK-së në perspektivën zhvillimore të saj. Gjithashtu kjo është vlerë e çmuar e partneritetit tonë me Mbretërinë e Bashkuar si dhe mirënjohje e madhe për investimin e vazhdueshëm të tyre në kuadrot tanë të talentuar.

Presidentja e Kosovës Vjosa Osmani e ka quajtur ditën e Diplomimit të dy kadetëve oficerë të Republikës së Kosovës, kadete Iliriana Bunjaku dhe kadet Ardit Deliu, të cilët u diplomuan nga Akademia Ushtarake Mbretërore Sandhurst në Britani, njëra prej akademive ushtarake më prestigjioze në botë, si “Ditë krenarie”. “Sot, emri i Republikës sonë u lartësua edhe më shumë. Këta vajza

dhe djem po i dëshmojnë të gjithë botës që puna, zelli e përkushtimi shpërblehen gjithmonë. Këta të rinj po

na e zbardhin fytyrën e po e ngrenë shtetin tonë në pedestal”, -ka thënë Presidentja Osmani. Sipas Presidentes,

vajzat e djemtë e Forcës tashmë janë të dëshmuar në çdo cep ku shkel këmba e tyre. Ata janë premtimi ynë më i madh

për një të ardhme të sigurt. Kjo është dëshmi e performancës së saj superiore në të gjitha fushat, përfshirë rezultatet akademike, shkathtësitë ushtarake, shkathtësitë në leadership, përgatitje fizike, etj”.

“Me këtë rast, ministri i Mbrojtjes Armend Mehaj, përmes video-thirrjes ka urrear nëntogere Bunjakun për çmimin duke e vlerësuar shembull unik për vajzat dhe motivimin e tyre për uniformën ushtarake të FSK-së. Nga ana e tij, komandanti i FSK-së, gjenerallejtnant Rrahman Rama, bashkë me urimin për suksesin e dy oficerëve tanë shprehu edhe krenarinë për çmimin e marrë nga nëntogere Bunjaku si dhe mirënjohjen e lartë për vlerësimin e leadershipit të akademisë së famshme Sandhurst”, -thuhet në njoftim. Ky çmim është hera e dytë që ndahet për kadetë-oficerët nga Kosova, ku më parë fitues ishte kapiten Ismail Hoxha, i cili aktualisht shërben si instruktor në Akademinë Mbretërore Ushtarake në Sandhurst, kurse deri më tani në këtë akademi janë trajnuar 23 pjesëtarë të FSK-së.

MINISTRI MEHAJ VIZITON KOMANDËN E FORCAVE TOKËSORE

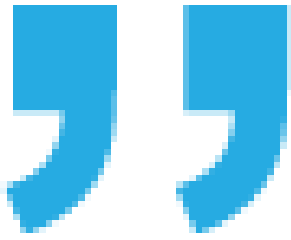
Mbështetje maksimale për realizimin e Planit të Tranzicionit të FSK-së

Ministri i Mbrojtjes Armend Mehaj i shoqëruar nga zëvendës komandanti i FSK-së gjeneralmajor Enver Cikaqi dhe stafi i tij, vizitoi Komandën e Forcave Tokësore në Istog. Ai u prit nga komandanti i Komandës së Forcave Tokësore (KFT), gjeneral brigade Fadil Hadërgjonaj dhe stafi i tij komando-shtabor. Në fillim, gjeneral Hadërgjonaj e falënderoi ministrin Mehaj për vizitën e tij duke e njoftuar me të arritjet e deritashme të KFT-së, procesin e tranzicionit nëpër të cilin po kalojnë, sfidat si dhe objektivat për të ardhmen. Me një prezantim të veçantë rreth strukturës organizative, personelit, trajnimeve, pajisjeve, kapaciteteve infrastrukturale, organizimit dhe funksionimit të brendshëm si dhe planit të tranzicionit të njësisë, ministrin Mehaj dhe stafin e tij shoqëruar e njoftoi Shefi i

Shtabit të KFT-së, kolonel Sylejman Caka. Pastaj, ministri Mehaj vizitën e vazhdoi në Regjimentin e Dytë të Këmbësorisë së KFT-së, për të cilin u njoftua nga komandanti i tij, nënkolonel Astrit Haliti. Para ministrit Mehaj, pjesëtarët e kësaj njësie demonstruan shkathtësitë e tyre taktike individuale dhe kolektive në skenarë dhe situata të ndryshme.

Nga ana e tij, Ministri Mehaj, shprehu vlerësimin me përgëzimin për shkallën e lartë të profesionalizimit të KFT-së dhe të shkathtësive të demonstruara nga pjesëtarët e Regjimentit të Dytë të këmbësorisë. Në fund, ai siguroi se në cilësi të Ministrisë së Mbrojtjes do të ofrojë të gjithë angazhimin, përkushtimin dhe mbështetjen maksimale për realizimin e suksesshëm të planit të njësisë në kuadër të implementimit të Planit të Tranzicionit të FSK-së.

“Ne u angazhuam për një Armatë të paguar mirë, dhe për shkak të kësaj pagat në Armatë rriteshin vazhdimisht. Ne u angazhuam për një Armatë shumë të motivuar dhe së bashku luftuam që secili pjesëtar i Armatës të merrte përfitime shtesë siç është kompensimi i qirasë. Ne gjithashtu u angazhuam për një Armatë të pajisur mirë, të trajnuar dhe efikase dhe kjo është arsyeja pse për herë të parë kemi një Armatë që ka uniformë të plotë dhe pajisje të plota nga koka te këmbët dhe nga kjo verë gjithashtu pajisje të plota sportive”.

DITA E BRIGADËS SË PARË TË KËMBËSORISË

Ministrja Radmilla Shekerinska, Ju ishit pararendësi ynë në NATO

Brigada e Parë e Këmbësorisë është një forcë luftarake që siguron forca të gatshme për mbrojtjen dhe mbështetjen e interesave kombëtare

Në kazermat “Strasho Pinxhur” në Petrovec u shënuar Dita e Brigadës së Parë të Këmbësorisë. Në ceremoni morën pjesë ministrja e Mbrojtjes Radmilla Shekerinska, zëvendësministri Bashkim Hasani, shefi i Shtabit të Përgjithshëm Vasko Gjurginovski dhe zyrtarë të tjerë të lartë të Armatës. Duke uruar Ditën e njësive që janë pjesë e Brigadës së Parë të Këmbësorisë, ministrja Radmilla Shekerinska tha se roli i tyre në pandemi është vendimtar. “Ju keni qenë në Dibër, keni ndihmuar në sigurimin e ndërtesave publike, keni ndihmuar në dezinfektimin e zonave publike, keni siguruar kufirin për të mbështetur policinë, keni qenë kudo që ka pasur nevojë, dhe ne jemi mirënjohës për këtë,” -tha ministrja.

“Nuk ka krenari më të madhe sesa t’i shërbesh popullit tënd. Ju u dhatë kurajë qytetarëve. Por ju ishit dhe jeni përfaqësuesit tanë në misionet në Afganistan dhe më parë në Irak, dhe sot në KFOR. “Me pjesëmarrjen tuaj në misione, ju ishit pararendësi ynë në NATO,” -tha Shekerinska.

Lidhur me Batalionin e Këmbësorisë së Lehtë, i cili është pjesë e Brigadës së Parë të Këmbësorisë, ministri tha se është karta jonë e anëtarësimit në NATO dhe se standardet e paraqitura në stërvitjen dhe pajisjet e saj do të vazhdojnë të zbatohen për të gjithë Armatën.

“Ne u angazhuam për një Armatë të paguar mirë, dhe për shkak të kësaj pagat në Armatë rriteshin vazhdimisht. Ne u angazhuam për një Armatë shumë të motivuar dhe së bashku luftuam që secili pjesëtar i Armatës të merrte përfitime shtesë siç është kompensimi i qirasë. Ne gjithashtu u angazhuam për një Armatë të pajisur mirë, të trajnuar dhe efikase dhe kjo është arsyeja pse për herë të parë kemi një Armatë që ka uniformë të plotë dhe pajisje të plota nga koka te këmbët dhe nga kjo verë gjithashtu pajisje të plota sportive. Ne arritëm të pajisim njësinë inxhinierike me automjete dhe pajisje inxhinierike. Ne prokurojmë automjete të reja të blinduara të lehta. “Në mënyrë që ju të mundeni, në mënyrë që Armata e Republikës së Maqedonisë së Veriut të mund të tregojë se çfarë di dhe çfarë mund të bëjë,” -tha ministrja Shekerinska.

Shefi i Shtabit të Përgjithshëm, gjeneral nënkolonel Vasko Gjurginovski vlerësoi pjesëtarët e Brigadës së Parë të Këmbësorisë për profesionalizmin, cilësinë dhe rezultatet e tyre në kryerjen e detyrave të tyre, dhe theksoi se qytetarët dhe udhëheqja e shtetit i njohin këto rezultate. Në periudhën e ardhshme, -thaai, -brigada do të përballet me një numër detyrash, përfshirë vazhdimin e ndihmës së Ministrisë së Brendshme në trajtimin e krizës së migrimit dhe sigurimin e kufirit jugor dhe verior, si dhe ushtrime dhe trajnime intensive, për të cilën ai shprehu besim se si edhe deri më tani, do të kryhen me sukses.

Brigada e Parë e Këmbësorisë si një njësi e lartë taktike e përbashkët në Armatën e Republikës së Maqedonisë së Veriut është një forcë luftarake që siguron forca të gatshme për mbrojtjen dhe mbështetjen e interesave kombëtare

në katastrofat natyrore, epidemitë dhe rreziqet e tjera brenda vendit dhe jashtë vendit, përmbush detyrimet ushtarake ndërkombëtare duke marrë pjesë në njësitë e deklaruara në misionet paqeruajtëse.

Turne vlerësimi nga Brigada e Europës Juglindore

Me takimin e mbajtur në Shtabin e Përgjithshëm (GS) midis Shefit të Shtabit të Përgjithshëm, Gjenerallejtënant Vasko Gjurginovski dhe Komandantit të Brigadës Shumëkombëshe të Europës Juglindore (SEE-BRIG), Gjeneral Brigade Aristedeis Iliopoulos, ka filluar turneu vlerësues dy-ditor në njësitë e Ushtrisë së Republikës së Maqedonisë Veriore. Në ditën e parë të turneut, u bë një vizitë në togën e inxhinierise të Batalionit Inxhinierik në Komandën e Operacioneve, në poligonin ushtarak Krivolak. Përfaqësuesit e selisë së SEEBRIG u njohën me misionin e njësisë, strukturën dhe kapacitetet e njësisë. Përfaqësuesit e selisë së SEEBRIG më pas kryen një inspektim vlerësues të linjës, pasuar nga një ushtrim në kushte reale në rrugën Musanci me temën: “Riparimi i një pjese të dëmtuar të rrugës”.

Forcat amerikane mbërritën në poligonin Krivolak

Stërvitja ndërkombëtare “Goditje e vendosur 21”

Stërvitja ndërkombëtare “Goditje e Vendosur 21” në Krivolak do të fillojë më 17 maj dhe do të zgjasë deri më 2 qershor, me pjesëmarrjen e pjesëtarëve të ushtrive të Maqedonisë së Veriut, SHBA-së, Bullgarisë dhe Greqisë

depo për ruajtjen e objektivave.

Njësitë inxhinierike nga Armata e Maqedonisë së Veriut tashmë kanë pastruar në mënyrë të pavarur 33 km rrugë të reja për lidhje më të

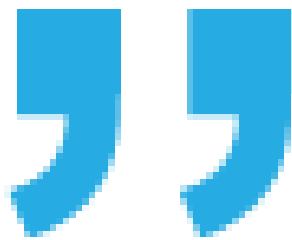
mirë dhe kalueshmëri të poligonit, dhe së bashku me inxhinierët Amerikanë do të vazhdojnë të punojnë në infrastrukturën rrugore, rindërtimin dhe rritjen e kapacitetit të observatorit

Xhidimirci, hapjen e rrugës deri në hyrjen veriore të poligonit. Stërvitja ndërkombëtare “Goditje e Vendosur 21” në Krivolak do të fillojë në 17 maj dhe do të zgjasë deri më 2 qershor, me pjesëmarrjen e pjesëtarëve të ushtrive të Maqedonisë së Veriut, SHBA-së, Bullgarisë dhe Greqisë. Ministrja Shekerinska dhe zëvendës shefi i Shtabit të Përgjithshëm Nuredin, sot shfrytëzuan vizitën e tyre në Krivolak për t’u takuar me pjesëtarët e Armatës të cilët ndjekin një kurs për nënoficerë në Krivolak. Pas përfundimit të këtij trajnimi, pas 11 vitesh Armata do të forcojë radhët e saj me brezin e parë me 120 nënoficerë të rinj.

Ministrja e Mbrojtjes Radmilla Shekerinska dhe zëvendës shefi i Shtabit të Përgjithshëm Azim Nuredin, së bashku me atashëun e mbrojtjes të SHBA-së kolonel Pit Rael, morën pjesë në fillimin e punës së përbashkët të pjesëtarëve të njësive inxhinierike të Forcave të Armatosura të Maqedonisë së Veriut dhe SHBA-së, të cilat në 30 ditët e ardhshme do të përgatisin terrenin në Poligonin për stërvitjen ndërkombëtare “Goditje e Vendosur 21”, e cila do të fillojë në mes të muajit të ardhshëm.

190 pjesëtarë të Batalionit të 15-të Inxhinierik të SHBA-së me 200 makina inxhinierike, automjete dhe pajisje mbërritën në Krivolak dhe së bashku me 120 inxhinierë të Armatës së Maqedonisë së Veriut do të punojnë në infrastrukturën rrugore të poligonit, ndërtimin e një poligoni me objektiva të lëvizshëm për automjete të blinduara dhe pistë për ngritje-ulje për dronët, si dhe do të ngrihet një

Suksesi i bashkëpunimit në fushën e mbrojtjes reflektohet në shkallën e lartë të realizimit të aktiviteteve të parapara me planet e bashkëpunimit dypalësh, të cilat nënshkruhen në nivel vjetor. Ajo veçanërisht theksoi kënaqësinë e saj me suksesin e zbatimit në rrethana specifike të shkaktuara nga pandemia e virusit Covid-19, e cila dëshmon për angazhimin e Malit të Zi dhe Francës për të mbajtur marrëdhënie të forta miqësore dhe bashkëpunim të suksesshëm, në mënyrë që të promovojnë vlerat europiane dhe ruajnë paqen dhe stabilitetin globalisht.

Ministrja Injac takon Ambasadorin e francës Timonije

Franca do të mbështesë Ministrinë e Mbrojtjes të Malit të Zi

Mbështetja konsiston në përmirësimin e burimeve njerëzore dhe pjesëmarrjen në misionet dhe operacionet ndërkombëtare

Ambasadori i sapoemëruar i Republikës së Francës në Malin e Zi, Christian Timonije, zhvilloi një vizitë përruruese në Ministrinë e Mbrojtjes dhe u takua me Ministren e Mbrojtjes të Malit të Zi, Prof. Dr. Olivera Injac. Ministrja Injac falënderoi Ambasadorin për mbështetjen që Franca i jep Malit të Zi në rrugën e integritetit në BE, por edhe si pjesë e aktiviteteve të përbashkëta brenda anëtarësimit në NATO. Ajo theksoi se suksesi i bashkëpunimit në fushën e mbrojtjes reflektohet në shkallën e lartë të realizimit të aktiviteteve të parapara me planet e bashkëpunimit dypalësh, të cilat nënshkruhen në nivel vjetor. Ajo veçanërisht theksoi kënaqësinë e saj me suksesin e zbatimit në rrethana specifike të shkaktuara nga pandemia e virusit Covid-19, e cila dëshmon për angazhimin e Malit të Zi dhe Francës për të mbajtur marrëdhënie të forta miqësore dhe bashkëpunim të suksesshëm, në mënyrë që të promovojnë vlerat europiane dhe ruajnë paqen dhe stabilitetin globalisht.

Ambasadorja Timonia u shpreh e kënaqur me takimin, duke theksuar se marrëdhëniet diplomatike afatgjata midis Francës dhe Malit të Zi bazohen në ruajtjen e vlerave të vërteta demokratike, ndërsa ushqejnë bashkëpunimin në fusha të shumta me interes të përbashkët. Ai veçanërisht theksoi rëndësinë e bashkëpunimit të mbrojtjes brenda Aleancës, si dhe pritshmërinë që gjatë mandatit të Min-

istres Injac, bashkëpunimi dypalësh në këtë fushë do të zhvillohet dhe thellohet më tej, përmes zbatimit të projekteve të përbashkëta midis Ministrive të Mbrojtjes dhe Forcat e Armatosura malazeze. Timonije tha se Franca do të vazhdojë të sigurojë mbështetje për Ministrinë e Mbrojtjes të Malit të Zi në mënyrë që të përmirësojë burimet

njerëzore, pjesëmarrjen në misionet dhe operacionet ndërkombëtare, si dhe në fusha të tjera me interes të përbashkët. Në takim morën pjesë gjithashtu i dërguari i mbrojtjes së Republikës së Francës, koloneli Fabrice Duda dhe shefi i Drejtorisë për Bashkëpunim Ndërkombëtar, Jeanne Spadier.

Bashkëpunim me akademitë prestigjioze ushtarake greke

I dërguari i sapoemëruar i mbrojtjes së Republikës Greke, koloneli Alexandros Radicis, zhvilloi një vizitë përruruese në Ministrinë e Mbrojtjes të Malit të Zi. Me atë rast, në takim të ndara, ai u takua me Ministrin e Mbrojtjes, Prof. Dr. Olivera Injac dhe Zëvendës Shefin e Shtabit të Përgjithshëm, kolonel Aleksandar Pantovi. Ministrja Injac vuri në dukje marrëdhëniet tradicionale midis dy vendeve, të cilat sot, 140 vjet pasvendosjes së marrëdhënieve diplomatike, janë aleatë në komunitetin më të zhvilluar të demokracive, duke theksuar se Mali i Zi do të vazhdojë të promovojë fuqimisht vlerat dhe parimet Euro-Atlantike të bashkëpunimit. Ajo falënderoi Greqinë për ndihmën e saj të vazhdueshme, si politike ashtu edhe eksperte, në rrugën tonë europiane, përfshirë mbështetjen për perspektivën europiane të të gjithë

rajonit. Injac theksoi veçanërisht dinamikën e bashkëpunimit midis Ministrisë së Mbrojtjes dhe shkollave ushtarake Greke dhe shprehu besimin se bashkëpunimi i përgjithshëm i mbrojtjes midis dy vendeve do të forcohet dhe përmirësohet më tej në periudhën e ardhshme, si një aleat i NATO-s dhe

mbi baza dypalëshe. Zëvendës Shefi i Shtabit të Përgjithshëm, kolonel Aleksandar Pantović vuri në dukje partneritetin dhe marrëdhëniet miqësore midis

Greqisë dhe Malit të Zi dhe vuri në dukje rëndësinë e pjesëmarrjes së Greqisë në Programin e Policimit Ajror të Malit të Zi nga Qershori 2018, për të cilën ne jemi veçanërisht mirënjohës. Ai veçanërisht falënderoi për mbështetjen e vazhdueshme të ofruar nga Republika e Greqisë për Ministrinë e Mbrojtjes dhe Ushtrinë e Malit të Zi në fushën e arsimit ushtarak, duke theksuar se deri më tani 20 oficerë malazez kanë përfunduar me sukses arsimin e tyre në akademitë prestigjioze ushtarake Greke. Koloneli Radicis falënderoi për mikpritjen në Malin e Zi, duke pritur që plani i bashkëpunimit dypalësh midis forcave të armatosura të të dy vendeve do të përmirësohet më tej gjatë mandatit të tij. Ai vuri në dukje se Republika Greke do të vazhdojë të mbështesë Malin e Zi për Ushtrinë në të gjitha aspektet në të ardhmen.

Programi "Mondem" dhe shkatërrimi i municioneve të tepërta

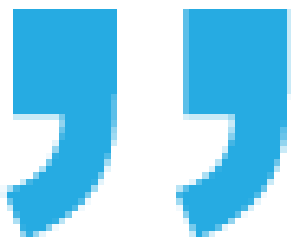
Ministrja e Mbrojtjes, Prof. Dr. Olivera Injac, bisedoi përmes platformës në internet me Shefin e Misionit të Organizatës për Sigurinë dhe Bashkëpunimin në Europë (OSBE) në Malin e Zi, Siv-Katrine Leirtrua. Injac vlerësoi se bashkëpunimi midis Malit të Zi dhe OSBE është në një nivel të lartë dhe vuri në dukje se Mali i Zi mbetet fuqimisht i përkushtuar ndaj vlerave në të cilat bazohet OSBE, përmes të tre dimensioneve të organizatës.

Ajo veçanërisht shprehu kënaqësinë për bashkëpunimin e suksesshëm në dimensionin politiko-ushtarak, me një fokus në fushën e kontrollit të armëve. Në këtë drejtim, ajo falënderoi shtetet pjesëmarrëse të OSBE-së për mbështetjen e tyre për Malin e Zi në fushën e shkatërrimit të armëve dhe municioneve të tepërta në kuadër të programit MONDEM, dhe veçanërisht shprehu kënaqësinë për vazhdimin e bashkëpunimit përmes zbatimit të një projekti të ri që synon zbutjen e sigurisë rrethiqet që lidhen me armët e vogla dhe armët e lehta dhe rezervat e municioneve konvencionale në Malin e Zi. Gjithashtu, Ministrja shprehu mbështetjen e plotë për përparësitë suedeze gjatë kryesimit të këtij viti me OSBE-në, si dhe punën e mëtejshme në një mjedis ndërkombëtar kompleks, i cili përkeqësohet më tej nga pandemia aktuale COVID-19.

Siv-Katrine Leirtrua falënderoi Malin e Zi për kontributin e tij në forcimin e transparencës, sigurisë dhe besimit në rajonin e OSBE-së, i cili është jashtëzakonisht i rëndësishëm në kontekstin e sfidave në rritje të sigurisë. Ajo përmendi rolin e rëndësishëm si një nxitës i stabilitetit dhe sigurisë ndërkombëtare dhe theksoi se kjo organizatë do të vazhdojë të monitorojë zhvillimet në Mal të Zi, në aspektin politik, social dhe ekonomik, në mënyrë që të mbështesë institucionet në ndërtimin e kapaciteteve. Në fund të takimit, bashkëbiseduesit shprehën kënaqësinë për bashkëpunimin aktual dhe shprehën gatishmërinë për vazhdimin e tij, përmes implementimit të projekteve me interes të përbashkët.

Ministrja Injac vizitoi Qendrën Mjekësore Ushtarake

Ministrja e Mbrojtjes Prof. Dr. Olivera Injac dhe Zëvendës Shefi i Shtabit të Përgjithshëm, Koloneli Aleksandar Pantović, vizituan Qendrën Mjekësore Ushtarake. Ministri Injac vizitoi dollapët për mjekësinë e brendshme, rrezet X, oftalmologjinë, otorinolaringologjinë, stomatologjinë dhe laboratorin, të cilat janë të pajisura me pajisjet më moderne. Ministrja Injac shprehu kënaqësinë për cilësinë e shërbimeve shëndetësore. Ajo tha se Ministria e Mbrojtjes mbetet e përkushtuar për të përmirësuar cilësinë e jetës së anëtarëve të ushtrisë dhe punonjësve në Ministrinë e Mbrojtjes përmes përmirësimit të kujdesit të tyre shëndetësor. Kjo tregon se ka kujdes të plotë shëndetësor në nivelin primar dhe specifik për anëtarët e Ushtrisë së Malit të Zi dhe Ministrisë së Mbrojtjes, si dhe familjeve të tyre.

“Trojan South 21” do të kryhet në periudhën 1-16 maj 2021 dhe do të përfshijë deri në 120 ushtarakë, pajisje dhe mjete teknike të Komandës së Përbashkët të Operacioneve të Posaçme si dhe ushtarakë nga Spanja, Republika e Maqedonisë së Veriut dhe SHBA. Më shumë se 230 ushtarakë nga forcat e armatosura të vendeve pjesëmarrëse do të marrin pjesë në stërvitje.

Me pjesëmarrjen e trupave amerikane

Katër stërvitje si pjesëe stërvitjes “Defender Europe 21”

Stërvitjet që do të zhvillohen në Bullgari janë: “Trojan South 21”, “Balkan Sentinel 21”, “Strike Back 21” dhe “Shabla 21”

Bullgaria do të presë një seri stërvitjesh ushtarake shumëkombëshe që synojnë përmirësimin e aftësive operacionale të Forcave të Armatosura në nivelet kombëtare dhe Aleate në përmbushjen e detyrave specifike për operacionet e mbrojtjes. Stërvitjet do të kryhen në periudhën maj-qershor 2021 në përputhje me parimet e transparencës.

Kështu do të zhvillohen stërvitjet “Trojan South 21”, “Balkan Sentinel 21”, “Strike Back 21” dhe “Shabla 21”. Këto stërvitje do të mbahen brenda kornizës së stërvitjes shumëkombëshe “Saber Guardian 21”, e cila është pjesë e stërvitjes “Defender Europe 21” që përfshin më shumë se 13,000 trupa nga 17 vende.

“Trojan South 21” do të kryhet në periudhën 1-16 maj 2021 dhe do të përfshijë deri në 120 ushtarakë, pajisje dhe mjete teknike të Komandës së Përbashkët të Operacioneve të Posaçme si dhe ushtarakë nga Spanja, Republika e Maqedonisë së Veriut dhe SHBA. Më shumë se 230 ushtarakë nga forcat e armatosura të vendeve pjesëmarrëse do të marrin pjesë në stërvitje.

“Balkan Sentinel 21” është një ushtrim taktik me zjarr të drejtpërdrejtë luftarak dhe do të kryhet në periudhën 21 maj-4 qershor në poligonin e trajnimit Novo Selo. Deri në 1.000 ushtarakë nga Forcat Tokësore të Bullgarisë, Gjeorgjisë dhe Shteteve të Bashkuara do të marrin pjesë në stërvitje me automjete të blinduara luftarake, tanke, njësi artilerie vetëlëvizëse, mortaja dhe pajisje të tjera. Në faza të ndryshme të stërvitjes, mbështetja e menjëhershme e aviacionit do të kryhet nga forcat dhe mjetet e Forcës Ajrore Bullgare, duke përfshirë një aeroplan Su-25, helikopterë Mi-24 dhe helikopter Cougar.

“Strike Back-21” është një stërvitje taktike me zjarr të drejtpërdrejtë luftarak dhe do të mbahet në periudhën 24 maj - 7 qershor në Koren Train-

ing Range. Deri në 1,000 ushtarakë nga Forcat Tokësore të Bullgarisë, Rumanisë dhe Greqisë do të marrin pjesë në stërvitje. Në faza të ndryshme të stërvitjes, do të përdoren automjete të blinduara luftarake, njësi artilerie vetëlëvizëse, tanke dhe mortaja 120 mm, ndërsa mbështetja e menjëhershme e aviacionit do të kryhet nga avionët dhe helikopterët e Forcave Ajrore Bullgare dhe Greke.

“Shabla-21” është një ushtrim taktik kombëtar me zjarr të drejtpërdrejtë

luftarak eksperimental që do të realizohet nga formacionet e mbrojtjes ajrore të Ushtrisë Bullgare me pjesëmarrje ndërkombëtare. Ushtrimi do të zhvillohet në periudhën 25 maj-16 qershor 2021 në Shabla Fire Range. Deri në 1,500 ushtarakë nga Forcat Tokësore, Forcat Ajrore, Flota Detare dhe Komanda e Përbashkët e Operacioneve Speciale të Bullgarisë si dhe formacione nga Shtetet e Bashkuara dhe Serbia do të marrin pjesë në stërvitje.

Dita Ndërkombëtare e Aviacionit dhe Kozmonautikës

Ministri i Mbrojtjes Krassimir Karakachanov ka vizituar më 12 prill, Shkollën e Lartë të Forcave Ajrore “Georgi Benkovski” në Dolna Mitropolia. Së bashku me Shefin e Mbrojtjes Admiralin Emil Eftimov, ai ka përgëzuar stafin komandues, mësime dhe kadetët me rastin e Ditës Ndërkombëtare të Aviacionit dhe Kozmonautikës. Shkolla e Lartë e Forcave Ajrore “Georgi Benkovski” është e lidhur pazgjidhshmërisht me zotërimin e hapësirës. Të diplomuarit e saj janë shkencëtarë që

morën pjesë në krijimin e pajisjeve për eksplorimin e hapësirës, si dhe dy astronautët bullgarë, të cilët e renditën Bullgarinë në mesin e vendeve hapësinore. Për të shënuar 60 vjetorin e fluturimit të parë të hapësirës me njerëz, Ministri Karakachanov u ka dhuruar kadetëve librin e shpikësit, inxhinierit dhe aviatorit Asen Yordanov “Krahët e tu”. Në Shkollën e Lartë të Forcave Ajrore, Ministri Karakachanov dhe Admirali Eftimov kanë vizituar ndërtesën e banimit, të rinovuar plotësisht në vitin e fundit. Në të njëjtën ditë, Shefi i Mbrojtjes, Admirali Emil Eftimov, ka zhvilluar një takim me Komandën e Bazës Stërvitore të Forcave Ajrore në Dolna Mitropolia ku është diskutuar mbi çështjet e aviacionit ushtarak.

Vlerësim për komandantin e kontigjentit 41 në Afganistan

Është një nder dhe kënaqësi për mua, në emër të Ministrit të Mbrojtjes, të shpërblej kolonel Todor Todorov, komandant kombëtar i kontigjentit 41 ushtarak, i cili mori pjesë në Misionin e Mbështetjes së Vendosur të NATO-s në Afganistan. Faleminderit për ndjenjën tuaj të lartë të detyrës dhe për përgjegjësinë e treguar, nën komandën tuaj, në kryerjen e një prej detyrave më komplekse dhe të

vështira gjatë misionit: zhvendosjen e kontigjentit ushtarak bullgar nga Baza Dalke në Bazën e Aeroportit Bagram. Vlerësimi i lartë është i merituar jo vetëm për profesionalizmin dhe trajnimin tuaj, por edhe për tërë kontigjentin për zbatimin me sukses të detyrave në mision”, -theksoi Komandanti i Komandës së Forcës së Përbashkët, Gjenerallejtënant Lyubcho Todorov. Koloneli Todor Todorov shërbeu si komandant kombëtar i kontigjentit 41

ushtarak në misionin e NATO-s për trajnimin, këshillimin dhe ndihmën e “Mbështetjes së Vendosur” në Afganistan nga tetori 2020 deri në prill 2021. Gjatë misionit, ushtarakët e kontigjentit kryen detyra për të mbrojtur perimetrin e brendshëm në tre baza në territorin e Afganistanit - Aeroporti Kandahar, Dalke Base dhe Bagram Aeroporti, në selinë e misionit dhe në komandën dhe qendrën e operacioneve të bazës.

Zhvillohet stërvitja “Mbrojtja e Specializuar 21”

Më datë 6 deri më 8 prill u zhvillua stërvitja “Mbrojtja e Specializuar 21” për të vlerësuar aftësitë luftarake të Togës Bërthamore, Kimike dhe të Inteligjencës Biologjike (NDF) të Batalionit të 38-të të Forcave Tokësore. Toga do të marrë pjesë në Forcën e Përforcuar të NATO-s. Përgatitja dhe zhvillimi i stërvitjes u organizua dhe u realizua nga Major Natalia Ivanova-Komandanti i Batalionit të 38-të për Mbrojtjen Bërthamore, Kimike dhe Biologjike dhe Ekologjinë-Musachevo.

Qytetet e Ilirisë: Shkupi i lavdisë së dikurshme

NGA: GANI MEHETAJ

Kur e vrojton Shkupin (Skupin) nga Kështjella ilire, se si të duket pamja drithëruese e ir-reale. A ishte ky qyteti që e trazuan luftërat, kolera, tërmetet, përmytjet, ndeshjet e fuqishme në mes të dy qytetërimeve: Lindjes e Perëndimit?

Shtëpitë i përpinte toka, lumi ndryshoi rrjedhën, peshq binin nga qielli, shkruante autori antik për tërmetin e stuhinë që e goditi qytetin. Pastaj ra shi shtatë ditë e shtatë net. Tërmeti katastrofal e goditi Shkupin më 518. Ndërkaq, Justiniani dardan, perandor në Kostandinopolj, i lindur në një katund afër Shkupit, në shenjë kujtimi për vendlindjen, e rindërtoi qytetin e Skupit (535) dhe e bëri metropol të madh. Ai rindërtoi dhjetra qytete e kështjella në Dardani e Iliri si asnjë perandor tjetër.

Tërmeti nuk e kurseu Shkupin as më 1963. Por sot nuk hetohet asnjë gjurmë nga krahurat e dikurshme, nuk ka asnjë elementet përkujtimor për fatkeqësitë, koha i ka fshirë gjurmët, por jo vrage. Ato shtëpi të rrënuara u rindërtuan, ose u shndërruan në blloqe apartamentesh, por ndërruan pronarë, ndërsa lagjet ndryshuan kombësinë e popullatës: u ngrysën shqiptarë, u gdhinë sllavë!

Nga frëngjia e kullës vrojtuese, derisa kujtoja të kaluarën, nuk më shqitej nga mendja mundësia se me një të ngrehur harku, shigjeta mund të qëllonjë bregun e lumit, aq afër është lumi i lashtë Axios (Vardari). Ndërkaq, në këmbë të mureve shtrihet rruga e asfaltuar që e qarkon. Tutje është qyteti i vjetër dhe i ri me shtëpi e ngrehina të mëdha, apo me kalldrëme e rrugica të ngushta. Kështjella e vjetër e Shkupit është ndër më të mëdhatë në Gadishullin Ilirik dhe mbase më e madhja në Dardani e Shqipëri.

Nëse nuk e pashë të hapur Muzeun ilir-dardan, nuk e hetova cili ishte Muzeu bizantin, apo ai i periudhës osmane, megjithëse dy objekte me ballë të qelqitë ishin brenda mureve, ndërsa një apo dy ishin skelete në ndërtim. Për të është shkruar para disa vjetësh se do ta paraqesin kulturën materiale e shpirtërore të periudhës trimijëvjeçare. Kështjella e moçme ilire nuk kishte as ciceron.

Shkupi ishte kryeqytet i Mbretërisë së Dardanisë e kryeqytet i Shqipërisë. Edhe pasi u pushtua nga Serbia, edhe pas masakrave ndaj popullatës shqiptare, edhe pas shpërnguljes biblike në Turqi, deri vonë ishte qyteti më i madh i shqiptarëve në Gadishull. Sot me numrin e shqiptarëve ia kalon Tirana, mbase edhe Prishtina.

Në një film dokumentar amerikan, të shfaqur në një festival ndërkombëtar më 1982, shkruajmë me e madhe e të gjitha kohërave, Shenjtorja Terezë, kur rrëfente për vendlindjen e vet, thoshte: "Kam lindur në Shkup, Shkupi atëherë ishte kryeqytet i Shqipërisë!" Unë që e shihja filmin, mbase i vetmi shqiptar, në sallën e madhe, dridhesha nga emocionet, sepse atëbotë askush s'guxonte ta thoshte troç se Shkupi kishte qenë kryeqytet i Shqipërisë, ndërsa në Prishtinë a në Shkup për këtë deklarata të dënonin shumë vjet burg.

Nënë Terezës s'kishin ç'i bënin.

Shkupi – krenaria e Dardanisë

I ngritur mbi një kodër vullkanike, i rrethuar me mure të larta e kulla vrojtimi, qyteti i vjetër e kontrollonte hapësirën nga të gjitha anët. Ndërkaq, Kështjella e Shkupit ishte krenaria e Dardanisë. Nga ajo lavdi e dikurshme brenda mureve dalin në sipërfaqe, ose shihen kornizat e themeleve të ngrehinave e të pallateve të aristokracisë vendëse, banjave publike, themeleve të faltoreve pagane e kishave antike. Selia e parë ipeshkvnore në Dardani ka qenë Shkupi. Në qytet janë zbuluar mbi 13 bazilika (kisha të krishterimit të hershëm).

Autorët e librit "Familjet katolike shqiptare në Shkup" (Skënder Asani, Albert Ramaj dhe Natasha Didenko) mendojnë se Justiniana Prima ishte në Shkup. "Kur perandori Konstantin e ndau perandorinë, Shkupi shndërrohet në kryeqendër kishtarë të prefekturës së Dardanisë".

Qyteti i vjetër pati jetë aktive nga parahistoria, antika, mesjeta e deri në ditët tona. Në parahistori e qeverisnin dardanët, në antikë ishin nën administrimin e Perandorisë Romake të Perëndimit, pastaj të Perandorisë Romake të Lindjes (Bizantit). Në mesjetë thuhet se qytetin e çliroi dy herë nga turko-serbët aleatë, Gjergj Kastrioti. Madje cakun e parë pasi e braktisi ushtrinë turke në Nish e pati Shkupin. Treqind vjet më vonë e çliroi forcat kryengritëse të Pjetër Bogdanit, pastaj një shekull e gjysmë më vonë sërish e çliroi kryengritësit shqiptarë me Dervish Carën në krye. Për herë të fundit Isa Boletini me 1912 e çliroi nga pushtuesit turq, por fatkeqësisht nuk e mbajti.

A ka mbetur diçka nga lavdia e dikurshme? Gati asgjë. Sot lumi Axios (Vardari) në pjesën më të madhe i ndan shqiptarët vendës e kolonët sllavë, të ardhur nga Maqedonia e Egjeut dhe nga skajet e republikës. Ndarja hetohet me sy: lagjet shqiptare rreth e tutje në të majtë, janë me shtëpi të vjetra, rrugica të ngushta, me kaos urbanistik, edhe aty ku ka ndërtime të reja, me dendësi banimi, me çarshinë orientale. Nga fotografitë e vjetra shihet se këto lagje nuk kanë ndryshuar një shekull: me shtëpi gjysmë të rrënuara, shpesh parafabrikate, me rrugica të ngushta, para dyerve fëmijë të veshur varfërisht, me kanalizime që shpesh e vërshojnë rrugën. Të tilla i mbaj në mend që 45 vjet, që kur e njoha Shkupin. Të ngajnjë në lagje të mallkuara.

Ndërkaq, në kohën më të re në pjesën ku u ndërtuan apartamente bashkëkohore, u prishën parqe dhe u ndërtuan banesa pa asnjë gjelbërim përreth. Ka lagje me varfëri të skajshme. Vetëm shtatorja e Gjergj Kastriotit-Skënderbeut dhe ajo e Hasan Prishtinës dëshmojnë se aty poshtë këmbëve të kështjellës ilire jetojnë shqiptarët, kështjellarët e dikurshëm.

Ndërkaq, në anën e djathtë, sapo t'a kalosh urën me harqe mbi lumin Axios-Vardar, në sheshin qendror shpaloheh përmendoret me përmasa ciklopikë të Lekës së Madh e heronjve të tjerë. Shtatorja e Filipit të Maqedonisë ishte disa qindra metra para urës. Sheshi i ngushtë ishte përmytur nga shtatore e kushtimore-histori e huazuar nga kombet tjera. Sheshi qendror e breglumi janë sajuar nga arkitektët megalomanë e të sëmurë me madhësinë shterpe me një mori shtatorësh të vjedhura nga historia ilire-maqedonase, bullgare e serbe. Janë edhe godinat bashkëkohore-imitim i parlamenteve të shteteve të ndryshme europiane, ku veprojnë institucionet shtetërore.

Ku është shtatorja e David Arianitit?

Shtatore ka edhe Samuili, mbreti bullgar, që e pushtoi qytetin arbëror të Shkupit, por sajuesit e Sheshit e kanë "harruar" shtatoren e arbërorit David Arianiti, i cili e luftoi dhe e dëboi nga qyteti perandorin bullgar. D. Arianiti, sipas kronistit bizantin, G. Kadreni, ishte ndër strategët më të shquar në luftë kundër ushtrisë bullgare të Samuilit, kështu që perandori bizantin, Basili II, ia besoi postin e Themës së Shkupit, pra administrimit të qytetit, shkruan Gjon Berisha. Nuk është as shtatorja e arbërorit tjetër, princit Leka të asaj kohe, që u shqua në luftë kundër ushtrisë bullgare të Samuilit, ndërsa ishte pagëzuar me emrin e Lekës së Madh. Mbreti bullgar Samuil dhe mbreti serb Lazar, ishin pushtues, prandaj ta vrasin syrin kur i sheh në qytetin e shqiptarëve. Nuk janë ballë për ballë, por janë aty ku nuk duhet të jenë.

Mbishkrimi në shtatoren e Nënë Terezës është vetëm sllavisht (cirilikë). Me asnjë fjalë nuk e thonë se ajo ishte shqiptare. Shtëpia përkujtimore po ashtu nuk ka mbishkrime në gjuhën shqipe. Në këtë shtëpi më ka rastisur të takoj një cicerone shqiptare (dibrane), por më shpesh ciceronet sllave u flasin vizitorëve, duke mos e përmendur kombësinë e shenjtores shqiptare. Shtatoren e ka edhe Perandori Justinian, dardan, njëri ndër personalitetet më të mëdha të historisë botërore, mbish-

krimin e ka në gjuhën sllave, por jo në gjuhën së cilës i përkiste.

Në këtë mori shtatorësh, apartamentet shumëkatëshe të tipit sovjetik, të bojatisura rishitas, sikur nuk korrespondojnë me shtatoren gjigante. Imitimi i stilit barok, pastaj i shtatoreve të antikës, mesjetës, ndërtimit sovjetik, kishave bizantine të reja me beton, duket pa shije.

Sa për t'i qetësuar gjakrat e kanë vënë shtatoren e Pjetër Bogdanit. Shtatoren e Isa Boletinit, që e çliroi Shkupin nga turqit më 1912, e kanë dërguar në periferi, në katundin Saraj, sepse atje e paskëshin kërkuar vendësit!

Sheshi qendror, në pjesën më të madhe i sllavizuar, është shpërfytyruar edhe me ndryshimin e strukturës së popullatës, sepse përtej urës dikur ishte lagjja puro shqiptare, madje ishte lagjja e aristokracisë shqiptare katolike të qytetit. Nënë Tereza e familjet e tjera të kamura e të famshme aty jetonin. Por në pesëdhjetëvjetëshin e fundit struktura e kësaj lagjeje, sikurse shumica e lagjeve shqiptare të Shkupit, pësoi ndryshime të ndjeshme demografike: shqiptarët e fesë myslimane i dëbuan në Turqi, të tjerët me presion i shndërruan në turq, një pjesë i shpërngulën në Prishtinë, të tjerët hapen dyqane në bregdetin dalmatin, apo morën botën në sy deri në Australi, kurse kolonët sllavë i sillnin me trenat e autobusë nga Greqia e Bullgaria, në lagjet që ua ndërtonin qeveritarët.

Shqiptarët e Shkupit, pas tërmetit me pasojë tragjike, të vitit 1963, i shpopulluan, ndërsa qytetin e populluan me kolonë. Lagjet e shtëpitë njëkatëshe me material të fortë apo parafabrikate, që ende janë në këmbë, i ndërtuan me paratë e bashkësisë ndërkombëtare. Kolonët ende jetojnë në to, ose kanë rindërtuar shtëpitë e reja në lagjet shqiptare. Ishte ky projekti i Titos dhe i Beogradit që u ekzekutua nga zyrtarët lokalë, kinse kulm mbi krye për fatkëqijtë të cilëve tërmeti ua rrënoi shtëpitë. Por fatkëqijtë shqiptarë nuk përfituan asnjë tregull nga ky humanizëm ndërkombëtar!

Shkupi ishte mbi dy mijë e pesëqind vjet kryeqytet i Dardanisë, seli ipeshkvi, qendër administrative, qyteti më i madh i dardanëve. Në fillim të shekullit XX Shkupi mori përparësinë e të gjitha qyteteve shqiptare me traditën dhe me strukturën mbizotëruese shqiptare, kështu që rilindësit e kryengritësit mëtonin që Shkupin ta shpallnin kryeqytet të Shqipërisë, meqë ishte nyja e komunikimit ndër shqiptarët, ishte nyja e komunikimit me Gadishullin dhe me Europën.

Por asnjë qytet arbëror nuk e kishte fatin më nopran e me fund aq të dhimbshëm: rrezatoi për tërë Arbërinë-Shqipërinë, ndërsa u shpall kryeqytet i Maqedonisë.

Nga popullata fatin tragjik e patën edhe shqiptarët katolikë të Shkupit, që ishin aristokracia e qytetit. Ata e formuan bërthamën e qytetit të vjetër, përtej Urës së Vardarit, ata e mbajtën gjallë gjuhën shqipe të folur e të shkruar në katedrale e kisha, ata i vunë bazat e shoqërive artistike e muzikore shqiptare jo vetëm për Shkupin, por për tërë Dardaniën, ata i dhanë jetë e gjallëri ish-kryeqytetit të Shqipërisë dhe qytetit më të madh të Dardanisë.

Shqiptarët katolikë të Shkupit

Ipeshkvia shqiptare e Shkupit, që ka traditë që nga antika, njihet seli kryepeshkvore e Pjetër Bogdanit, Gjon Nikollë Kazazit, Ndre Logorecit, Lazër Mjedës, por edhe vendlindja e nobelistes shqiptare, Shenjtores Nënë Tereza. Kjo ipeshkvi është ndër më të vjetrat në Gadishullin Ilirik. Dikur kishte nën administrim pos

Dardanisë, Serbinë e sotme, një pjesë të Bullgarisë, Maqedoninë deri në Selanik. Në Shkup jetuan e vepruan Kolë Bojaxhiu, Dom Ndue Bytyçi, Lorenc Antoni, Dom Gaspër Gjini, Vingjenc Gjini etj. Tregtia, përpunimi i arit e argjendit, pronat e mëdha ishin në duart e tyre të shkathëta. Nga filmat dokumentarë e fotografitë e vjetra, që ruhen në arkiva filmi, rrezatojnë qytetërimin e kamje.

Shqiptarët katolikë të Shkupit e morën rolin prijës, ishin ndriçuesit e pjesës tjetër të shqiptarëve, sepse kishin mbaruar shkolla të larta në Itali e Francë, meqë në Shkup kishte vetëm një medrese turke. Administratën e pasluftës (1945) e mbanin shqiptarët katolikë në gjuhën shqipe, sepse të tjerët nuk dinin të shkruanin shqip, ndërsa sllavët ishin pakicë në Shkup. Dëbimi i parë i madh i shqiptarëve të të dy feve nga Shkupi nisi pas tërmetit të vitit 1963. Në emër të ndërtimit të Shkupit të ri, me ndihmat europiane, qeveria, me mbështetjen e Beogradit, ua konfiskoi pronat shqiptarëve në qendrën e vjetër, për të ndërtuar apartamente shumëkatëshe, ku solli maqedonasit nga Greqia.

Vala e dytë e shpërnguljes së shqiptarëve katolikë u bë pas vitit 1981, kur nisi terrori kundër shqiptarëve të arsimuar e nacionalistëve. Shqiptarët katolikë dhe intelektualët ikën nga Shkupi, erdhën në Prishtinë e Prizren, por shumë prej tyre ikën në Perëndim apo në Kroaci e në bregdetin dalmatin.

Në valën e tretë të shkombëtarizimit ua morën Ipeshkvinë dhe Katedralen. Në vend të fjalës shqipe që u predikua mbi 1 500 vjet, sot predikohet në gjuhën sllave. Mbi një mijë e pesëqind vjet ipeshkvi ishin arbërorë-shqiptarë, sot është ipeshkvi slloven. Kjo është ndër kaptinat më të dhimbshme të deshqiptarizmit të Shkupit.

Kanë mbetur fare pak shqiptarë katolikë në Shkup, kryesisht të vjetrit që e kryen misionin ndriçues. Të përmallojnë kur i tregojnë peripeçitë e tyre në emisione televizive të RTV 21.

Pjesë edhe me tragjike se sa shqiptarët katolikë janë shqiptarët ortodoksë të Shkupit. Kur erdhën bullgarët i detyruan të braktisin kombin, kur erdhën serbët i shkombëtarizuan me dhunë, ndërsa në kohën e sotme prapë u bëjnë presione nga më të ndryshmet. Kreu i shtetit dhe Akademia e Arteve dhe e Shkencave e Maqedonisë është me shqiptarë ortodoksë, të cilët nga pleqëria nisin e rrëfihen për mëkatin e braktisjes së kombit.

Shqiptarët ortodoksë të Shkupit po u rizgjuan kanë energji të madhe kreative e pozita shoqërore. Shqiptarët e mbetur i futën në geto, ua mbyllën shkollat, një kohë tepër të gjatë i lanë vetëm me një shkollë pedagogjike, pa arsim, pa kulturë, intelektualët i frustruan me presione, përbuzje e fyerje, mbi shpinë ua lëshuan shërbimin e fshehtë dhe fanatikët fetarë. Kështu i çorientuan, i margjinalizuan, i çaprashtitën. Intelektualët shqiptarë u përpoqën ta pengojnë shpërfytyrimin e Shkupit nga mendësia e kolonëve arrogantë e primitivë dhe nga mentaliteti i fanatikëve fetarë. Shkupi edhe sot është qendër e rëndësishme tregtare e administrative edhe për shqiptarët. U bë një gabim i pafalshëm kur partitë politik shqiptare para 30 vjetësh e braktisën Shkupin dhe u tërhoqën në provincë-Tetovë. Kryeqyteti është i pazëvendësueshëm. Shkupi është qytet i mirë që e vlen ta kalosh jetën në të, e vlen edhe të përpiqesh e të luftosh për të. Është i pazëvendësueshëm. Jo më kot e lakmojnë të gjithë në Gadishullin Ilirik: shqiptarë, bullgarë, grekë e sllavë.

12 prill 1981-12 prill 2021

NASA shënon 40 vjetorin e fluturimit të parë në orbitë

Dyzet vite më parë, më 12 prill 1981, anija hapësinore e NASA-s “Columbia” fluturoi në orbitë, duke sjellë një erë të re në fluturimet hapësinore. Pas 30 vitesh e 134 misionesh, Agjencia Amerikane e Hapësirës i dha fund këtij programi, që sipas astronautit Robert Crippen ishte një vendim që lidhej jo vetëm me dështimet e disa fluturimeve, por edhe politik. Robert Crippen ishte njëri nga dy astronautët që kryen fluturimin e parë drejt orbitës me anijen hapësinore “Columbia”.

Në shtator të vitit 1976, NASA prezantoi anijen e saj të parë hapësinore “Enterprise”, gjatë një aktiviteti në Palmdale të Kalifornisë. Por fluturimi i parë në orbitë ndodhi në 12 prill të vitit 1981 me anijen hapësinore të NASA-s “Columbia”, çka sjollti një erë të re në fluturimet hapësinore.

Ajo ishte anija parë hapësinore e cila mund të përdorej sërish. Projektuar për t’u nisur si një raketë e manovruar si anije hapësinore ndaj saj mund të kryeheshin shërbime teknike e të lëshohesh sërish, brenda disa muajsh. Ajo ishte anija e parë hapësinore e sigurt dhe e ripërdorshme.

Në bordin e anijes, në fluturimin përrues të saj, ishin astronautët Robert Crippen dhe i ndjeri John Young. Fluturimi i tyre dyditor ishte veçanërisht i rrezikshëm pasi shënoi nisjen e parë të një anije hapësinore pa kryer asnjë provë paraprakisht.

“Gjithçka që donim të bënim ishte të provonim se sistemet do të funksiononte. Ndaj puna jonë ishte të niseshim, të futeshim në orbitë, të kontrollojmë të gjitha sistemet e mjetit fluturues dhe të garantonim një ulje të sigurt”, thotë 83 vjecar Robert Crippen, i cili shërbeu si drejtor i Qendrës Hapësinore John F. Kennedy të NASA-s pas daljes në pension si astronaut.

“Kjo na dha mundësinë që të dërgonim grupe të ndryshme njerëzish në hapësirë, për t’u bërë astronautë. Nuk kishim më nevojë të provonim pilotë, kjo e zgjeroi fushën e astronautëve në një gamë shumë më të gjerë sesa kishim patur ndonjëherë më parë”, shton ai.

Zoti Young, i cili ka ecur më parë në Hënë, vdiq në janar të vitit 2018 në moshën 87 vjeçare. Pas 30 vjetësh dhe 134 misionesh, programi i anijeve hapësinore të NASA-s përfundoi në korrik 2011.

Pavarësisht përpjekjeve të vazhdueshme për të garantuar sigurinë e ekipazhit dhe përgatitjen e mirë profesionale të tyre, gjatë misioneve humbën jetën 14 astronautë dhe shpërthyen dy anije, “Challenger” dhe “Columbia”.

Anija hapësinore “Challenger” shpërtheu 73 sekonda pas shpërthjes nga toka në Cape Canaveral të Floridës në janar të 1986. Të shtatë anëtarët e ekipazhit humbën jetën.

Po kështu shtatë astronautë mes tyre izraeliti Ilan Ramon humbën jetën më 1 shkurt të vitit 2003, kur “Columbia” u shkatërrua në qiell mbi Teksas. Më 21 korrik të vitit 2011, anija hapësinore e NASA-s “Atlantis” u ul në toke, duke i dhënë fund programit në orbitë të agjencisë.

“Kur Atlantis zbarkoi pas fluturimit të fundit, ajo anije hapësinore ishte një gjendje aq e mirë sa mund të kishte qenë në gjendje të fluturonte edhe më shumë, por politika dhe aksidentet shënuan fundin e programit”, thotë zoti Crippen. “Do të kalojë shumë kohë para se të kemi një anije hapësinore pothuajse aq madhështore sa ishte ajo”, shton ai. Pasi

anija u nxorr jashtë përdorimit në vitin 2011, NASA iu drejtua kompanive private për të transportuar ngarkesa dhe ekipazh në Stacionin Ndërkombëtar të Hapësirës.

Në maj të vitit të kaluar SpaceX i Elon Musk-ut dërgoi dy astronautë në Stacionin Ndërkombëtar të Hapësirës, kompania e parë private që bëri një gjë të tillë. Që nga viti 1961 vetëm tre vende kanë nisur njerëz në orbitë: Rusia, SHBA dhe Kina, sipas kësaj

renditjeje. SpaceX u bë kompania e parë private.

“Ne duhet të dalim nga orbita e Tokës, duhet të kthehemi në hënë, kjo është gjëja e duhur. Ne duhet të mësojmë të jetojmë dhe të punojmë jashtë këtij planeti”, thotë zoti Crippen. “Ne duhet të kthehemi dhe të mësojmë të jetojmë në Hënë dhe të fluturojmë në Mars. Kjo do të ndodhë një ditë por nuk besoj se do të jem gjallë për ta parë”.

Anija kozmike ruse “Soyuz” ulet në Stacionin Hapsinor

Anija kozmike ruse “Soyuz”, e mbiquajtur këtë herë me emrin e Juri Gagarinit, i cili 60 vite më parë (12 prill 1961) u shndërrua në njeriun e parë që fluturoi në hapësirë, u ankuroi me Stacionin Ndërkombëtar Hapësinor. Anija ruse u ankuroi me modulin rus “Rassvet”, pas një udhëtimi prej 3 orësh e 23 minutash. E nisur nga kozmodromi i Baikonurit në Kazakistan, “Soyuz MS-18” dërgoi ekipazhin e ri në Stacionin Hapësinor, me rusët Oleg Novitskiy dhe Pyotr Dubrov si dhe amerikanin Mark Vande Hei.

Që nga fillimi i epokës hapësinore, më shumë se 570 njerëz kanë udhëtuar në orbitë, rreth 70 gra, dhe ekipazhe të reja po përgatiten për misione të reja në Hënë dhe në të ardhmen në Mars. Me mbërritjen e Novitskiy, Dubrov dhe Vande, Stacioni Hapësinor do të jetë shumë i mbushur me njerëz, me një ekipazh prej dhjetë anëtarësh deri në 17 prill, kur rusët Sergey Ryzhikov dhe Sergey Kud-Sverchkov si dhe amerikanja Kate Rubins do të duhet të kthehen në Tokë pas një misioni 185 ditor.

Ky është avioni i ri luftarak KF-21 Boramae

Pas rreth katër vitesh zhvillimi, Koreja e Jugut ka prezantuar një prototip avionë të ri luftarak të prodhuar në vend. “Qëllimi është të dorëzojmë 40 avionë nën emrin KF-21 Boramae deri në vitin 2028 dhe 120 avionë deri në vitin 2032”, tha presidenti i Koresë së Jugut, Moon Jae In. Ai sqaroi se prodhimi do të fillonte sapo të përfundonin fluturimet provë. Sipas Industrisë koreane të Hapësirës Ajrore (KAI), fluturimi i parë provë është planifikuar për vitin e ardhshëm. KAI e filloi zhvillimin e avionit në dhjetor 2015 dhe mori mbështetje nga partneri i saj amerikan, kontraktori i Mbrojtjes Lockheed Martin. Forcat ajrore të Koresë së Jugut dëshirojnë që avioni i ri të zëvendësojë avionët luftarakë të vjetër F-4 dhe F-5, ndër të tjera. Koreja e Jugut gjithashtu shpreson të jetë në gjendje edhe ta eksportojë avionin e ri.

Turqia teston motorin e parë hybrid për misionin hënor

Turqia ka testuar me sukses motorin e saj të parë hybrid që do të përdoret në Misionin Hënor, tha ministri i Teknologjisë dhe Industrisë së vendit. Ministri Mustafa Varank mori informacion në lidhje me sistemin në rrethin Sile të Stambollit. Vendi planifikon të dërgojë anijen kozmike pa pilot për të bërë një ulje në Hënë në vitin 2023, në kuadër të Programit Kombëtar Hapësinor.

Varank theksoi se ata bënë dy ndezje të suksesshme, atë të Sistemit të Raketës Sondë (SORS) dhe atë të motorit hybrid të planifikuar për t’u përdorur në misionin hënor. Duke nënvizuar se koha e synuar në testim ishte 50 sekonda, Varank tha: “Kjo ndezje 50-sekondëshe ka përfunduar me sukses. Që nga sot, mund të themi se provat e para të motorit që mund të përdoret në misionin hënor janë bërë me sukses”. Ai theksoi se një mostër e motorit raketor do të lançohet nga provinca veriore Sinop në maj.

QENDRA E STËRVITORE E FORCËS TOKËSORE

Zhvillohet kursi funksional në specialitetin Artileri Tokësore dhe Kimi

